

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbaje vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Br.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in krajevne izdaje in usposabljanje
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavezi:
Ljubljana št. 10-301

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Tre piroscafi nemici affondati nel porto di Bona

Un gran successo degli aerosiluranti — Azioni di pattuglie
nel settore tunisino — 11 aerei nemici abbattuti, un som-
mergibile affondato

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica in data di 27 febbraio il seguen-
te bollettino n. 1007:

Nel settore tunisino azioni di pat-
tuglie.

Formazioni da caccia dell'asse hanno
attaccato con successo un aer porto nemico
disteso al suolo 5 velivoli; altri cin-
que apparecchi venivano abbattuti in com-
battimento.

Nostri aerosiluranti superando avverse
condizioni atmosferiche e l'intensa reazione
nemica, si portavano questa notte sul porto
di Bona e colpivano con siluri tre piro-
scafi colardoli a picco.

Le raffinerie di petrolio di Haifa e il
porto di La Valetta sono stati effica-
cemente bombardati da nostri aerei.

In Mediterraneo una n. str. tor-
pediniera, al comando del tenente di va-
scello Bartoli Bruno, ha affondato un som-
mergibile nemico.

Su alcune località tra capo Passero e
Pozzallo (Ragusa) e su Trabia (Pa-
lermo) aeroplani avversari hanno sgan-

ciato bombe e sparato raffiche di mitra-
gliatrici: vengono segnalati 12 morti e 24
feriti tra la popolazione, sensibili de anni a
casseggiati.

Un apparecchio nemico è precipitato in
mare presso Pozzallo colpito dal tiro
della difesa contraerea.

Gli aerosiluranti che hanno attaccato et
silurato i piroscafi nemici segnalati nel
Bollettino odierno erano condotti dai se-
guenti piloti:

Capitano Mancini Urbano da S. Giorgio
in Bosco (Padova) e maresciallo Grifoni
Orlando da Fabriano (Ancona); tenente
Mura Battista da Cagliari e sottotenente
Catalano Ernesto da Grosseto; Tenente
Martini Luigi da Fratta (Salerno) e sotto-
tenente Giuseppe da Marsala (Trapani);
tenente Abbate Armando da Tripoli e se-
gente Fabrizio Fabrizio da Nemi (Roma);
tenente Provato Paolo da Roma e sottote-
nente Marcuso Pietro da Savelli (Catan-
zaro).

Trije sovražni parniki potopljene v luki v Boni

Velik uspeh torpednih letal — Izvidniške akcije na tuni-
škem bojišču — 11 sovražnih letal sestreljenih, ena pod-
mornica potopljena

Glavni stan Italijanskih Oboroženih sil
je objavil 26. februarja naslednje 1007. voj-
no poročilo:

V tuniškem odseku akcije izvidniške.

Lovski skupine Osi so z uspehom na-
padle neko sovražno letališče in uničile na
teli pet letal; nadaljnjih pet letal je bilo
sestreljenih v spopadih.

Naša torpedna letala so po premaganju
neugodnih vremenskih razmer in živahnega
sovražnega odpora priletela pretežno noč
nad pristanišče Bona in zadela s torpedi
tri parnike, ki so se takoj potopili.

Naša letala so učinkovito bombardirala
petrolejske rafinerije v Haifi in pristanišče
La Valetta.

V Sredozemlju je naša torpedovka pod
poveljstvom ladijskega poročnika Bartolija
Bruna potopila sovražno podmornico.

Sovražna letala so odvrгла na nekatere
kraje med r. Passero in Pozzallo (Ragusa)
in Trabia (Palermo) bombe in jih ob-
streljevala s strojnimi; zabeleženih je 12
mrtvih in 24 ranjenih med prebivalstvom,
znatna škoda na poslopih.

Izstrelki protiletalske obrambe je zadela
sovražno letalo, ki je tresčilo v morje v
bližini Pozzalla.

Torpedna letala, ki so napadla in torpe-
dirala sovražne parnike, navedene v da-
našnjem poročilu, so vodili naslednji pi-
loti: kapitan Mancini Urbano iz S. Gio-
rgio in Bosco (Padova) in narednik Grifoni
Orlando iz Fabriana (Ancona); poročnik
Mura Battista iz Cagliarija in podporočnik
Catalano Ernesto iz Grosseta; poročnik
Martini Luigi iz Fratte (Salerno) in po-
poročnik Leonardo Giuseppe iz Marsale
(Trapani); poročnik Abbate Armando iz
Tripolisa in narednik Fabrizio Fabrizio iz
Nemija (Rim); poročnik Provato Paolo iz
Rima in podporočnik Mancuso Pietro iz
Savellija (Catanzaro).

Kr. veleposlanika za Ankaro in Madrid

Rim, 27. febr. s. Cav. Velikega križa
Raffaele Guariglia baron Vitulo in marki
Paolucci de Calboli sta bila imenovana za
veleposlanika Nj. Vel. Kralja in Cesarja
v Ankari, oziroma v Madridu kot nasle-
dnika veleposlanika Ottavia de Peppa in
umrlega veleposlanika Lequa.

Eksc. Raffaele Guariglia je kakor Eksc.
Paolucci de Calboli eden izmed najbolj
znanih italijanskih diplomatov. Služboval
je pri veleposlanstvu Italije v Parizu,
Londonu, Petrogradu in Bruslju, nakar je
bil več let v ministru za zunanje zade-
ve. Leta 1926. je bil imenovan za general-
nega direktorja za politične zadeve evrop-
skega vzhoda. Leta 1932. je bil imenovan
za veleposlanika v Madridu, nato pa v
Buenos Airesu in v Parizu. Dne 14. februa-
rja 1942. je bil akreditiran kot Kr. vele-
poslanik pri sv. stolici, katero funkcijo je
izvrševal do 5. t. m.

Eksc. Giacomo Paolucci de Calboli je
vstopil v diplomatsko kariero leta 1915.
Po službovanju pri Kr. poslanstvu v Ber-
nu je bil poslan v Pariz k italijanski de-
legaciji na mirovni konferenci. Od tod je
odšel k Kr. veleposlanstvu v Tokio v fun-
kciji legacijskega svetnika. Potem je bil po-
klican v ministru in je služboval v kabi-
netu. Dne 12. novembra 1922 je bil imeno-
van za šefa Ducevega kabineta, ministra
za zunanje zadeve in je to funkcijo oprav-
ljal do 28. marca 1927. Dne 22. junija
1932. je napredoval v veleposlanika, nakar
so mu bili poverjeni važni posli. V januar-

ju naslednje leto je bil akreditiran kot
Kr. poslanik pri belgijski vladi.

Popolno edinstvo v taboru sil Osi

Tokio, 26. febr. s. Vsi japonski listi ob-
javljajo razgovor z generalom Banzajem,
bivšim vojaškim atašejem pri japonskem
veleposlanstvu v Berlinu, ki se je nelavno
vrnil v domovino. Poudaril je ogromno ve-
ro, ki veže nemški narod s Führerjem, ka-
kor tudi italijanski narod z Ducejem, ter
neomajno medsebojno zaupanje med obo-
ma velikima poglavarjema. General Banzaj
je zatrdil, da je edinstvo med zaveznički
v borbi proti skupnemu sovražniku popolno.
Ta vera, zvestoba in edinstvo, je zaključil
general Banzaj, so ključ lo zmage.

Nad Nemčijo sestreljenih 6 angleških bombnikov

Berlin, 26. febr. s. Iz vojaškega vira se
doznavajo, da je nekaj angleških letal sredi
izvedlo nadlegovalne poletne nad zapadno
Nemčijo. Letala so odvrгла posamezno ne-
ka bomba.

V pretekli noči so nadaljnje angleške
ekadre preletele področje južnozapadne
Nemčije. Prebivalstvo je imelo izgube. Od-
vržene bombe so zlasti poškodovale poslo-
pja. Po dosedaj prispelih vesteh je bilo 6
napadajočih bombnikov sestreljenih.

UDARCI SOVRAŽNEMU LADJEVJU V nadaljevanju napadov na anglosaške konvoje so nemške podmor- nice spet potopile 17 prevoznih ladij s 107.800 tonami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. febr.
s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je
objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Nemške podmornice so se nadalje z uspe-
hom zadale hude udarce sovražni oskrbi.
Nadaljevale so ob najhujših naporih povelj-
nikov in posadk v bitki, ki je trajala šest
dni, zasledovanje ostankov velikega konvo-
ja, ki je bil že omenjen v poročilu dne 24.
februarja. Obenem so nastali hudi spopadi
z na čno zaslišenimi drugimi konvoji in po-
sameznimi ladjami na Atlantiku, na Sredo-
zemskem morju in pred Capetownom.

Med vsemi temi operacijami so nemške
podmornice potopile nadaljnjih 17 sovraž-
nih prevoznih ladij s skupno 107.800 to-
nami, torpedirale pa so nadaljnjih 5 ladij
od katerih je treba nekatere smatrati za
potopljene.

Berlin, 27. febr. s. O novih potopitvah,
naznanjenih z najnovejšim izrednim voj-
nim poročilom, in zlasti o napadu na
konvoj zapadno od Irse, se doznavajo iz
pristojnega vira naslednje podrobnosti:
Izkorščajoč trenutno zboljšanje vreme-
na so nemške podmornice v svoji značilni
formaciji eskadre, potem ko so napadle
pretekli teden zapadno od Irse velik
konvoj, o čemer je poročalo izredno po-
ročilo dne 24. t. m., stalno držale stik s
sovražnikom. Konvoj je razpatal z moč-

nim spremstvom bojnih edinic in z letal-
sko zaščito. Treba je bilo izkoristiti slu-
čajno zboljšanje vremena s prav tako na-
glim kakor silovitim napadom.

Konvoj je stalno izpreminjal svojo pot
in se je skušal zman odtegniti napadu.
Spremljevalne edince so vrgle mnogo
globljskih bomb, da bi zadele in prepre-
čile podmorniški napad. Šest dni in šest
noči so trajala zasledovanja in borbe. Ob
vsakem dvigu kakke podmornice na povr-
šino, ki je bilo potrebno za izstrelitev tor-
pedov, so vse spremljevalne edince silo-
vito streljale. Kljub temu se je podmor-
nicam posrečilo, da so se izognile udar-
cem in se odtegnile divji akciji sovraž-
nika. Kot rezultat te odlične operacije,
je bilo potopljenih 23 sovražnih ladij s
123.000 tonami. Več drugih ladij, ki so
pridale konvoju, je bilo gotovo zadetih,
toda njih potopitve ni bilo mogoče ugo-
toviti.

V tukajšnjih vojaških krogih poudarja-
jo nadalje, da tudi brzina ni element var-
nosti v podmorniški vojni. Neka ameri-
ška ladja, ki se je z brzino 16 milj in pol
približevala Azorom in katero je neka
podmornica odkrila, je bila po večurnem
begu dosežena in potopljena od nemške
podmorniške edince.

Berlin, 26. febr. s. Glede novih uspehov
nemških podmornic, ki so potopile na Atlan-

tiku zaradi trenutnega zboljšanja vremena
in kljub skrajno siloviti obrambi in letalski
zaščiti sovražnika, 17 sovražnih ladij s
skupno 107.800 tonami, se doznavajo na-
daljnje podrobnosti. Po teh poročilih je bilo
torpediranih 5 nadaljnjih trgovinskih ladij
z vojnimi potrebščinami. Tri od teh je
treba smatrati za gotovo izgubljene. Ni pa
bilo mogoče nadzorovati potopitve ostalih
dveh.

Večina teh ladij je bila potopljena med
napadi podmorniških rojev na močno za-
ščiten konvoj in po siloviti borbi z njih
spremstvom. Potopljene so bile tudi posa-
mezne plovce brze ladje. Neka nemška
podmornica je napadla in potopila po krat-
kem zasledovanju brzi angleški parnik ve-
like tože, ki je vozil z brzino 16,5 mor-
skih milj.

V februarju je b'lo potopljenih že 80 ladij

Berlin, 26. febr. s. K izrednemu poročilu,
da so nemške podmornice dosegle nove
uspehe s potopitvijo 17 nadaljnjih ladij s
skupno 107.800 tonami, pripominjajo v tu-
kajšnjih krogih, da je bilo ta mesec v ce-
loti potopljenih 80 ladij s tonažo, ki pre-
kaša potopljeno tonažo v istem mesecu
leta 1942.

Hud sovjetski poraz na področju pri Izjumu

Sovražne čete vržene nazaj proti severu in vzhodu —
Močne sovjetske skupine razbite in obkoljene — Ostri
boji na srednjem in severnem odseku fronte

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. febr.
s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je
objavilo danes naslednje poročilo:

Na močisti ob Kubanu in na fronti ob
Miusu so bili večeraj ob trajnem južnem
vremenu samo boji krajevnega pomena.

Na prostoru južnozapadno od Izjuma so
vrgle napadajoče nemške divizije poraže-
ne sovražnike dalje proti severu in se-
verovzhodu. Več sovjetskih bojnih skupin
je bilo obkoljenih, drugi močni oddelki čet
pa razbiti. Število ujetnikov in količina
plena naraščata.

Zapadno od erte Harkov-Kursk se borijo
naše čete v elastičnih borbah z napredujo-
čimi sovražnikovimi silami. Bojna letala in
letala za bližnje poletne so razkopala pred-
nje čete sovražnih oklopnih oddelkov in
zbirališča čet na izhodnih postojankah
ter bombardirala z odličnim učinkom sov-
jetski dovoz na cestah in železnicah.

Južno in severno od Orla so se naše di-
vizije zopet odlikovale v zelo trdih ob-
rambnih bojih. Sovražnik, ki je v novopri-
vedenimi pehotnimi in oklopnimi silami
napadal tudi večeraj, predvsem severno od
Orla, je bil v hudih borbah zavrnjen. Na
nekaterih mestih, kjer je vdril, se borbe
nadaljujejo. Sovjetske čete so ponovno
utrpele občutne izgube ljudi in oklopnih
voz.

Južno od Ilimskega jezera je sovražnik
razširil svoje močne napade na širokem
odseku fronte, toda njegovi napadi s pre-
močnimi pehotnimi in oklopnimi silami so
se izjalovili s krvavimi izgubami.

Lastna krajevna napadalna akcija na
področju južno od Ladoškega jezera je do-
segla zastavljene cilje. Protisunkni sovraž-
nika so ostali brezuspešni.

Nemška bojna letala so napadla v vodah
okrog Severnega rta konvoj, ki je bil na
poti proti vzhodu, in so po dosledni prispe-
li potopili 6000 tonski prevozni
parnik, razen tega pa z bombami poškodova-
la še 4 nadaljnje ladje.

Na severnoafriški fronti je bila napadal-
na akcija v srednjem tuniškem gorovju za-
ključena. Močni angleški in ameriški od-
delki so bili razbiti ali hudo poraženi. V
teh borbah je imel sovražnik velike krvave
izgube. Do danes je bilo privedenih skoraj
4000 ujetnikov, poleg tega pa zapl-njenih
ali uničenih 235 oklopnih voz, 161 oklopnih
izvidniških voz ter 160 topov in samovoz-
nih lafet. Brza vojska letala so napadala z
dobrim uspehom krajeve postojanke sovraž-
nika. Pri napadu nemških brzih bojnih letal
na izpostavljeno oporišče na južno-
vzhodni fronti je bilo večje število sovraž-
nih letal uničenih ali poškodovanih na tleh.

Angleška letala so metala pretežno noč
rušilne in zažigalne bombe pretežno na
stanovanjske predele nekaterih krajev v za-
padni in južnozapadni Nemčiji, med dru-
gimi tudi na mestno področje Nürnberg. Prebivalstvo je imelo izgube. Šest napa-
dajočih bombnikov je bilo sestreljenih.

Bojševiki so v dveh dneh izgubili 161 letal

Berlin, 26. febr. s. Iz vojaškega vira se do-
znavajo, da je sovjetsko letalstvo v zadnjih 48
urah izgubilo 161 letal ki so jih sestrelili lovci
in protiletalska obramba izgubam, ki so jih
navedla nemška vojna poročila večeraj in pred-
večerajšnjim. Se pridružuje 4 nade inja sovraž-
na letala ki so bila sestreljena v severnem od-
seku. Izmed 47 letal ki jih je bilo zbitih v
srednjem odseku, pripada 33 leta kategoriji
težkih vojni letal, ki imajo poseben oklep in
so v glavnem dvomotorni bombniki.

Vis. princ Piemontski v Modeni

Modena, 26. febr. s. Nj. Vis. princ Pi-
emontski je prišel v Modeno, kjer so ga
sprejele oblasti in privkali v je vojaški
akademiji pregledal bataljone gojencev.
Nato je prisostvoval defileju in ugotovil,
kako odlično so gojenci izveščani. Umber-
to Savojski je nato obiskal v Sassuolo pod-
oficijski tečaj. Ko se je zopet vrnil v Mo-
deno je odšel zopet v akademijo. Prebival-
stvo se je v množice zbralo na trgu pred
poslopjem in priklicalo na balkon večkrat
prince, ki je nato stopil med vzključajoči
narod. Princ je ob spremstvu oblasti in
vzklikanjem množice obiskal tudi cerkev
sv. Vincenca in se pomudil pred grobov
svoje babice Marije Beatrice Savojske.

postojanke in razdejali 7 obrambnih gnezdi
in nekaj zaklonišč. Posadke v njih so bile
uničene. Ko sta se patrulji vračali v lastne
črte, sta se spopadli z dvema velikima sov-
jetskima oddelkoma, katerima sta zadala
hude izgube. V južnem odseku fronte v
Vzhodni Kareliji je bilo ojačeno bojno ude-
stvanje v področju Povente.

Minister dr. Göbbels o skupnem židovskem izvoru plutokracije in boljševizma

Berlin, 26 febr. s. V svojem tedenskem član-
ku v reviji »Das Reich« piše minister dr. Göb-
bels o evropski krizi ter primerja kapitalistični
ekstrem, katerega predstavniki so anglosaške
sile, in tako imenovani mednarodni socializem,
ki ga predstavlja boljševizem. Dr. Göbbels trdi,
da imata oba iste korenine in sta sed istega
drevesa to je židovstva, ki hoče zaslužiti svet.
Plutokracije in tretja internacionala, ki so
smrti sovražnik: Osi in vseh sil reda, imajo
bistveno isti cilj in samo metode in oblike bor-
be se razlikujejo, bistvo pa ostane nespreme-
njeno. To bistvo je absolutno vladanje oligar-
hije Židov na svetu. Ta dva ekstrema sta na-
stala v istem področju anarhije in kaosa in vsi
njuni napori grede za tem da se ustvar v
Evropi in na svetu stanje, ki bi bilo ugodno
za njih nihilistična stremjenja.

V tem trenutku preživljamo najbolj kritično
fazo zgodovine zapada. Slehera oslabitev mo-
ralnih in vojaških sil jih je naša obramba
organizirala proti boljševizmu bi imela za ne-
posredno posledico naglo progresivno ohrom-
ljenje odporne volje nakar bi neizbežne po-
sledice sledile in bi vse nadaljnje bilo samo
vprašanje časa in primernega trenutka. Tako

daleč smo že prišli, da Kremenj ne odgovarja
več niti v svojem tisku na hude in neprestane
obtožbe raznih evropskih držav. Vladajoči v
Moskvi so, kakor se zdi, zdaj tako gotovi svoje
stvari, da mislijo, da lahko zaupajo samo svo-
jemu orožju.

Po omebi konferenci v Casablanci in bolj
ali manj pojasnjenju govori o njej, ki so
jih spregovorili vladajoči v Angliji in Ameriki
glede imperialističnih stremljenj Sovjetov ži-
gosa članek politično-vojaški konbinat med
plutokracijo in boljševizmom, poudarjajoč, da
so se Sovjeti s prilagajanjem nekim oblikam
zapadne civilizacije samo maskirali. Anglosasi
pa jemljejo resno, prevec resno ideologijo in
praksa boljševizma. Evropa živi danes v veli-
kem delu kakor pod vplivom katerega mamil-
nega sredstva, ko pa bo spet zbrala svoje sile
in svojo voljo in se prebudila ter zaupala svo-
jim energijam, ne da bi se dala zazibati od
sovražne propagande, tedaj se lahko trdi, da
je vse rešeno. Materialna in duhovna kriza
Evrope se približuje svoji najbolj dramatični
točki. Kdor se bo ob primerem trenutku znal
bolje ohraniti v formi, temu bo uspela zmaga.

Japonske zmage na Kitajskem Japonske čete so dosegle važne strateške cilje

Tokio, 26 febr. s. S fronte v Hupeju se
doznavajo, da so se japonske sile, ki ope-
rirajo na področju južno od Milenjanja,
110 km južnozapadno od Hankova, in ob
jezeru Lanta v pokrajini Hupei, polastile
velikega števila sovražnih strateških po-
stojank z važnim središčem Paicekialo,
kjer je bil sedež glavnega stana generala
Vangkingcaja. Paicekialo so Japonci za-
sedli v jutru dne 24. t. m., to je 4 dni
po splošnem napadu japonskih sil na to
področje.

Japonsko letalstvo je učinkovito pri-
spevalo k napredovanju kopnih sil. Ki-
tajski so utrpeli znatne izgube. Na bojišču
jih je obžalo 1.400. Japonci so ujeli
tudi nad 400 sovražnikov, med njimi po-
veljnika 4. kitajske brigade. Zajeti plen
obsega topove, strojne in več sto pušk.

Japonski letalski napadi na kitajske postojanke

Nanking, 25 febr. s. Skupina japonskih lov-
cev in bombnikov je napadla mesto Vansien,
30 km vzhodno od Liangšana ob reki Jangce v

pokrajini Schvan. Učinkovito so bili bombar-
dirani številni vojaški objekti. Zadete in hudo
poškodovane so bile tudi naprave na letališču
v Liangšanu ter sovražne ladje ob pomolih v
Vansienu.

Volitve v Turčiji

Ankara, 25. febr. s. Ljudska stranka je
prijavila kandidature izmeta Inenija za
predsednika republike in volilnem okrožju
Ankare. Ministrski predsednik Saradzoglu
ko kandidiral v okrožju Smitre, zunanji
minister Menemendzoglu v okrožju Cari-
grada in predsednik zbornice v okrožju
Cangira.

Gandhijev slebenik umrl v ječi

Sanghaj, 26. febr. s. Doznavajo se, da je
nadaljnji Gandhijev sledbenik umrl v ječi
in sicer znani kongresist Kanna, ki se je
udeležil zadnjega pokreta v mesecu av-
gustu in je bil tedaj aretiran.

Zvezni tajnik iz Perugie je prinesel darila za divizijo iz Umbrije, nastanjeno v Sloveniji

Ljubljana, 27. februarja. Tiskovni urad Fašistične zveze sporoča: V sredo 24. t. m. zjutraj je prišel v Ljubljano Zvezni tajnik iz Perugie Giannantonio skupno z zveznim podtajnikom Deonom. zaupnikom ženskih fašistov in šestimi fašistkami ter z načelnikom političnega tajnika perugijske zveze.

Zvezni tajnik Giannantonio je prinesel v Ljubljano darila perugijske zveze hrabri diviziji, ki je dolgo bivala v njihovem mestu in se sedaj proslavlja v borbi proti partizanskemu komunizmu. Zveznega tajnika in perugijske hierarhe so sprejeli na postaji General Pernio Zvezni podtajnik Capurso in zaupnice ženskih

fašistov. Odpeljali so se v Dom fašistov, kjer jih je pričakoval Zvezni tajnik. Položili so cvetlice pred spominsko ploščo padlim fašistom, nato pa obiskali prostore Doma fašistov. Popoldne so se šli gostje v spremstvu generala Pernie, Zveznega podtajnika Capurse, zaupnice ženskih fašistov in Pokrajinskega tajnika Dopolavora poklonit Ekscelencama Visokemu komisarju in Poveljniku XI armadnega zbora. Nato so položili na pokopališču cvetlice pred spomenikom padlim vojakom.

Te dni so Zvezni tajnik in hierarhi šli obiskat čete umbrijske divizije, prinašajoč vojakom pozdrav perugijskih Cernih srac in nekoliko hrepenenja po oddaljeni Umbriji.

Pozdrav Zveznega tajnika odhajajočemu podtajniku

Tiskovni urad Fašistične zveze sporoča: V navzočnosti ljubljanskih fašistov je 24. t. m. ob 11. dop. v dvorani Fašiskega Dopolavora Zvezni tajnik izrekil pozdrav Cernih srac in prvi liniji skvadristu Domenicu De Simone, ki zapuša Ljubljano, da prevzame novo dolžnost v prometnem ministrstvu, kjer je njegovo delo.

Prisrčne besede Zveznega tajnika so bile najiskrenejši izraz tovariških čustev, ki so družila ljubljanske fašiste in Podtajnika Fašista De Simone, ki nese seboj v Rim spominsko darilo, darovano mu od Zveznega tajnika v imenu fašistov v prvi liniji pušča med nami najlepši spomin tovariša, skvadrista in bojovnika. Spominjati se ga bomo vedno kot navduševalca akcijskih moštov in kot fašista čiste vere. Vsa njegova dejanja v tem fašizmu prve linije so bila prežeta mladostno navdušenostjo, ki ne pozna predsodkov. Posebno zato smo ga imeli radi in ga imamo radi.

Delovanje GILL-a

Pregled prehranjevanja šolarjev

Nadzorniki Gilla in voditelji Zveznega poveljstva so izvršili nenapovedane preglede v Pokrajini, da bi ugotovili, kako se razvija prehrana šolarjev. Iz njihovih ugotovitev izhaja, da se važno podporno delo opravlja s posebno pažnjo s strani Voditeljev in uslužbenega osebja. Povsod ga opravljajo z najsigurnejšo normalnostjo.

Doslej so bila pregledana naslednja občinska poveljstva: Kočevje, Ribnica, Logatec, Črnomelj, Grosuplje, Metlika, Novo mesto, Trebnje, Smilni pri Novem mestu in Devica Marija v Polju.

Tečaj za nadzornice poletnih kolonij

V eni izmed dvoran šolske politične in šolske učilnice je bil večer otvorjen tečaj za nadzornice v poletnih kolonijah. Otvorili so prisostvovali Zvezni podtajnik, Pokrajinska zaupnica GILL-a, kakor tudi učiteljevi in zdravniški, ki bodo sodelovali pri pouku v tečaju. Skupina učenek, ki so bile

Glasbena nadarjenost ljubljanske mladine

Bogat koncertni spored, ki so ga s prepričljivim uspehom izvajali slušatelji Glasbene akademije ter gojenci Srednje glasbene šole

Ljubljana 27. februarja.

Snočni tretji javni nastop nadarjenih in prizadevnih slušateljev Glasbene akademije in gojencev Srednje glasbene šole je imel glede skladb, ki so bile na sporedu, in glede odlične izvedbe skoraj povsem koncertni značaj. Sodelujoči slušatelji in gojenci obeh navedenih glasbenih ustanov so se marljivo pripravili za snočni nastop ter so toplo, skreno priznanje številne občinstva, ki je dobro zasledilo veliko filharmonično dvorano, povsem zaslužili. Bil je lep glasbeni večer, ki je prinesel nastopajočim prepričljiv uspeh.

Kot prva nam je zaigrala na klavirju Majda Petelinova, gojenka II. letnika SGS iz šole prof. M. Vogeljkove. Njeno podajanje dveh različno ritmičnih skladb Barwinksa (Dumka, Koračnica) je bilo sigurno, samozavestno, Baritonist Franc Langus, gojenec III. letnika SGS iz šole prof. A. Trostove je lepo zadel Škerjančev »Vizijo« ter Schumannovo »Poklonitev«. Njegov bariton je prijetno barvit, vendar še neprečiščen. Z vztrajnim solanjem se bo razvil v dobrega solista. Prednasanje je doživljeno. Mnogo glasbenega užitka je nudila znana Beethovnova »Sonata za rog in klavir v f-dur«, Janez Znidar, ki poteka iz šole prof. Šlaisa, dobro obvlada tehniko roga ter je Beethovnovo sonato pristrčno reproduciral. Marljivo izpopolnjevanje bo še bolj izboljšalo oblikovanje tonov. Nedvomno napredek je pokazal nasprotni zadnjemu nastopu baritonist Dušan Pertot iz šole prof. A. Dariana, ki je s polnim uspehom odpel tri zelo prijetne pesmi, Pavčičevo »Pred durmle«, Rahmaninovljevo »Poeta« in »Domislavca« Modesta Musorgskega. Njegov glas pridobiva na odmevnosti, jasnosti in tudi točno izgovorjava je pripomogla k uspehu. Breda Rajhova je gojenka III. letnika SGS iz šole prof. A. Trosta. Zelo posrečeno je v oblikovanju tonov in celotni interpretaciji poudarila razliko med dvema Schumannovima klavirskima skladbama, med sanjavo, melanholično »Večernost« in brzo ritmično »Vzporena«. Baritonist Marjan Kos, slušatelj I. letnika GA iz šole rektorja Betetta, je izpričal s sijajno odpetim prologom iz Leoncavallovi »Glumčev«, da je dosegel težjim reprodukcijam nalogam. Občinstvo mu je za učinkovito petje navdušeno ploskalo. V čistem oblikovanju nižjih tonov je opaziti nebitne nedostatke, ki jih bo nadaljnja šola izboljšala. Najboljeje se razvija njegov bariton v srednjih legah. V primeru smotnega izpopolnjevanja se mu obeta lepa bodočnost na našem opernem odru. Chopinovo »Polonez« op. 71 je s prožno rečnostjo odigrala na klavirju Stefanija Kruljčeva, gojenka IV. letnika SGS iz šole prof. Trosta. Jelka Staničeva se v oblikovanju vseh violinskih spretnosti ter izraznih stopenj odlično izpopolnjuje. Ima močno oporo v temeljiti soli prof. Šlaisa. Pot J. Staničeve vodi vztrajno navzgor. Mojsirsko izvaja tudi težje skladbe, kar je pokazala tudi snovi z Wenavskega »Koncertom za violino s spremljevanjem

izbrane med najbolj delavnimi članicami GILL-a je bila polnostevilna.

Po kratki obrazložitvi smotrja je Zvezni podtajnik želel, da bi bilo delo uspešno in je nato proglasil tečaj za otvorjen. Tečaj bo trajal 3 mesece. Zaključil se bo z zaključnim izpitom. Učenkam, ki bodo ocenjene za sposobne opravljati funkcijo nadzornic v poletnih kolonijah, bo izdana posebna diploma.

Adamičev trio v Fašiskem Dopolavoru

Tiskovni urad Fašistične zveze sporoča: Dne 23. februarja zvečer je Adamičev trio izvajal v dvorani Fašiskega Dopolavora spored zabavne glasbe, ki je navdušil številne navzoče poslušalce. Na zahtovo občinstva je dirigent Adamič, ki je igral klavir, dodal še nekaj skladb izven sporeda in žel zato splošno odobravanje.

Darilo

Tiskovni urad Fašistične zveze sporoča: Polkovnik Bruno Pilla ravnatelj Prehranjevalnega urada za Ljubljansko pokrajino, je poslal Bojevniskemu uradu Zveze fašistov znesek 100 lir ob poroki Zveznega tajnika.

Z Goreniskega

— Zanimanje za kino v Kranju. Kino dvorana v Kranju je bila povečana in na novo opremljena, tako da je v nji prostora za 500 gledalcev. Prejšnja dvorana je bila pretesna. Zvočna aparatura je dobra in dvorana zelo akustična. Zvočni kino vodi zdaj Willi Pecharda. Vse predstave so dobro obiskane.

— Zapriseba dveh državnih uradnikov. V blaginjski dvorani finančnega urada v Kranju sta bila zaprisebena 18. t. m. po kratki lepi slovesnosti dva bivša jugoslovenska davčna uradnika v nemški državni finančni upravi. Svečanosti so prisostvovali poleg vsega uradništva okolišnji vodja Kuss, predstojnik glavnega carinskega urada v Kranju in okolišnji tiskovni šef.

— Nov vodja krajevne skupine. Na slavnostnem zborovanju strankinih tovarišev in sodelavcev se je poslovil oni dan dosežani vodja krajevne skupine v Domalah Freud, ki je bil službeno premeščen. Okolišnji vodja Pilz se je zahvalil odhajajočemu za njegovo vzorno delovanje in mu izročil priznalo listino. Za novega vodjo krajevne skupine je bil imenovan Anton Stifter.

— Vlak ga je povozil. Na postaji Boh. Bistrica se je pripetila ondan težka nesreča. Delavec Viktor Kopovšek z Jesenice je hotel čez železniško progo, pa ga je podrla lokomotiva in mu odrezala levo roko. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico na Golniku.

— Nov otroški vrtec. V Boh. Bistrici je bil oni dan otvorjen nov otroški vrtec, kjer je v oskrbi 40 otrok, poklicno zaposlenih mater in kmečkih žen. K svečani otvoritvi se je zbralo vse prebivalstvo okraja, zlasti starši in otroci.

— Gorenjska za zimsko pomoč. Tudi zadnje nedeljo so zbirali v Nemčiji prostovoljne prispevke za zimsko pomoč. V radovljiskem okrožju so nabrali 14.000, v kranjskem 15.000, v kamniškem pa 11.500 mark.

— Davica. Ker se je pojavilo v Vodica nekaj primerov davice, so oblasti opozorile starše in njih namestnike, da je treba vsak primer obolenja nemudoma prijaviti.

— Mrežni in okrajni vozni listki. S 1. 1943. bodo uvedeni takozvani mrežni in okrajni vozni listki na državnih železnikah tudi na Gorenjskem in Spod. Štajerskem.

Začenja se spomladno zdravljenje z ze'enjavo Na trg prihaja prvi regrat — Mnogo lepe špinače in motovilca

Ljubljana, 27. februarja. Če se bo že letos pomlad začela zgodaj — v zadnjem tednu se nam je zdelo, da je že pomlad — se bo moralo tudi začeti prej spomladno zdravljenje z zelenjavo. V resnici se je tudi že začelo. Ko se spomladni ob sončnih dneh čutimo utrujeni, si zaželimo spomladne zelenjave; pravimo spomladne, ker se nam zdi, da lanskega endivija ni tako zdravilna. Med najzdravilnejšo spomladno zelenjavo že od nekdaj prištevamo regrat. O regratu sicer ne piše nihče učenjaških razprav, pa vam tudi ne moremo povedati koliko in kakšne vitamine vsebuje. Končno je vseeno, ali kaj vsebuje ali ne, dovolj je, da ljudje verujejo v njegovo zdravilno moč, kajti sama vera predstavlja gore.

Prejšnje čase regrata nismo posebno cenili. Kupovali so ga le nekatere gospodinjice, ko je v dolgi zimi pošla vsa domača zelenjava pridelka prejšnje letine. Nekatere so pa cenili regrat bolj kakor najbolj uvoženo zelenjavo. Baje organizem zahteva ob točno določenem času določeno hrano. Tako je treba uživati regrat ob začetku spomladi, ne pa morda stročje ga fižola, ki bi bil uvožen iz toplih pokrajin, kjer zori vse več mesecev prej. Ne smeli bi se tudi sladkati z jagodami pozimi in črešnje se baje najbolje prijeležejo junija ali julija. Najbolj priporočljivo je, da ješ vse v času, ko si najbolj zaželiš, seveda, če imaš. Regrat bi nam ne dišal jeseni, pred pomladjo, ko še ni druge domače zelenjave, se nam pa zdi najboljša poslastica.

Tako zgodaj menda nismo še nikdar jedli regrata kakor letos. Sicer ga doslej še ni bilo mnogo, saj zemlja ponči že zmruzuje, vendar so ga ljudje začeli nabirati na sončnih krajih že pred tedni. Tudi na trg je že prišel regrat. Budil je veliko zanimanje. Sezona regrata se pa bo seveda šele začela. Letos menda v začetku

— Za zaščito dela na Gorenjskem. Nemška delovna fronta organizira zaščito dela na Gorenjskem. V Kamniku in na Jesenicah so že bila tozadevna posvetovanja. Vodja gorenjske bolniške blaginje Tropper je govoril o novi ureditvi socialnega zavarovanja na Gorenjskem. Vodja urada za preprečevanje nezdob pri isti blaginji dipl. ing. Hendrych je pa obravnaval vprašanje preprečenja nezdob od zaščite ljudi.

— Ranam je podlegel. Desetnik Albin Oltz iz Kranja je bil na vzhodnem bojišču ranjen in je v bolnici ranam podlegel.

pomladi ne bomo tako pogrešali regrata, ker je že zdaj toliko druge zelenjave. Koliko je že na pr. špinače! Samo spomnite se, kakšna bitka je bila včasih za špinačo februarja! Odkar je skopel sneg, je na prodaj toliko špinače, da včasih niti ne morejo vse razprodati. Domače špinače je zdaj še tem več na izbiri, ker je mnogo tudi uvožene. Zdi se, da ljudem zdaj špinača ne diši posebno. Na zelenjadnem trgu gospodinjice raje kupujejo zelenjavo tistih vrst, ki je je manj. Tako je bilo danes posebno živahno zanimanje za domači radič. Prav tako gospodinjice se vedno z veliko vnemo kupujejo zelinate glave domačega pridelka, čeprav prihaja na trg tudi uvoženo zelje.

Cvetake, ki je je vedno skoraj največ na trgu, ne smemo prištevati le med zelenjavo, saj v neki meri nadomestujejo celo krompir. Najbolj jo kupujejo za zelenjavne juhe, čeprav jo mnogo uporabljajo tudi za druge jedi, tudi kot prikuhe. Dan za dnem prinašajo gospodinjice s trga polne cekarje cvetače in če že kupujejo kaj drugega, se zalagajo tudi skoraj vselej s cvetačo.

Marsikaj gospodinjice kupujejo na trgu najraje, češar bi ne pričakovali. Tako mnoge kupovalke posebno radi posegajo po celi repli. Zdi se, da je repa celo bolj cenjena kakor koleraba, a tudi za peso, ki je je mnogo več, ni takšnega zanimanja. Bolj kakor pesa, koleraba, redkev, por itd. gre v denar tudi domače korenje. Čeprav je naprodaj včasih celo lenše uvoženo korenje, gospodinjice raje posegajo po domačem pridelku.

Zadnje dni se gospodinjice precej zalagajo z uvoženo čebulo. Prejšnje čase je ni bilo naprodaj, zato gre v denar tem bolj zdaj. Lani pozimi in spomladi je bila posebno živahna kupčija s čebulo; tega blaga je bilo tedaj tudi največ. Poslej bo trg menda tudi bolje založen s čebulo.

sa 5. 5. Rotweis 5, 6. Bern 4, 7. Grasshoppers 0 točke. Grasshoppers bo moral igrati kvalifikacijsko tekmo z magovalcem druge lige Young Sprintersom iz Neuchatela.

— Gradjanjci je odpovedal svoje gostovanje v Budimpešti. Poročali smo že, da bi bil moral zagrebški Gradjanjci gostovati 20. in 21. t. m. v Budimpešti proti Kispestu in Ferencvárosu. Purgertji pa so gostovanje odpovedali, češ da doslej še niso imeli dovolj priložnosti za trening in primerno pripravo.

Franc Klemenčič je razstavil

Ljubljana, 27. februarja. V znanem Kosovem salonu v prehodu nebotičnika, kjer se umetnostne razstave vrste druga za drugo, je bila danes dopoldne otvorjena zanimiva razstava slik.

Svoja novejša dela je postavil na ogled znani slikarski mojster Franc Klemenčič, ki je dobro znan tudi širši javnosti. Razstava bo občinstvu na ogled omejeno dobo. Priznani umetnik je razstavil to pot sicer samo 10 slik. Vendar pa razmeroma nizko število razstavljenih del ne sme motiti, ker ni tako važna količina kakor kakovost. In kadar razstavlja akad. slikar Franc Klemenčič, je kakovost zagotovljena.

Slike so tudi vsebinsko zanimive. Te so: »Interier«, »Tihotičje z vrčcem«, »Tihotičje z majolik«, »Tihotičje z lutko«, nadalje »Zimska pokrajina ob Gradaščici«, »Bašta na Viču«, »Begunja«, »Nageljčičke« in »Mešano cvetje«. Zanimivo razstavo toplo priporočamo.

Iz Spodnje štajerske

— Smrtna nesreča. Pred cerkvijo v št. Rupertu v Slov. gorah se je pripetila oni dan smrtna nesreča. Delavci so podirali staro bukev, da bi napravili prostor za spomenik padlim vojakom. Ker se ni hotela bukev nagibati na nobeno stran, je splezal 31letni delavec Josip Kranjc na njo, da bi privezal za debelo vejo vrvo. Ta čas je pa drugi delavec po nepravilnosti presekal še nekaj korenin. Naenkrat je bukev padla in nesrečni Kranjec je obelžal pod njo mrtev. Bil je ves razmesarjen.

— Novi grobovi. V Mariboru so umrli: pomožni delavec Eduard Peitler, star 18 let, starostna rentnica Josipina Lopčič, stara 88 let, starostna rentnica Katarina Hubel, stara 77 let, delavčeva hčerka Amalija Kečič, stara 3 leta, hčerka izdelovalca orgel Poliča Vida, stara 10 let, vpokevalci železniški sprevodnik Andrej Marchold, star 80 let, delavčeva hčerka Kristina Marčič iz Marenberga, posestnikova hčerka Matilda Strniša iz Zabiaka pri Ponikvah, stara 11 let in kovačeva žena Matilda Svenskef roj. Žilec, stara 40 let. V Pobrežju so umrli sin financiarja Anton Povalec, star 14 let, viničarjeva hčerka Ana Sluga in ključavničarjev sin Edvard Dobič.

— Vasia Pihoda v Mariboru. Eden najsilnejših sodobnih violinistov Vasia Pihoda nastopi 2. marca v Mariboru, kamor ga je povabil štajerski Heimatbund, urad za ljudsko izobrazbo.

— Sportni večer v Mariboru. Jutri bo prirejen v Mariboru večer gimnastike, telovadbe in plesa. Nastopili bodo mladinci in dekleta, organizirani v organizaciji nemške mladine.

— Na afriškem bojišču je padel 19-letni Mainhard Baumann iz Rožanske slatine. Baumann je bil prvi mladinski vodja te krajevne skupine.

Pravnašte čim prej zaostalo naročnino!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 27. februarja: Gabrijel. Jutri: Nedelja, 28. februarja: Roman.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zvezda iz Ria in Karlova tetka.

Kino Sloga: Junaki oceana.

Kino Union: Dekle z nasprotnega brega. Kino Moste: Pomladne vode in Med Hamburgom in Haiti.

II. produkcija Slogine glasbene šole ob 17.30 v šolski glasbeni dvorani, Pražakova ulica 19.

III. produkcija Slogine glasbene šole ob 10.30 v šolski glasbeni dvorani, Pražakova ulica 19.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Gvido Debelak, Bleiweisova cesta 62.

»JERRY Z OTOKOV«

Je najnovejši roman zbirke »Dobra knjiga«. Napisal ga je znani pisatelj Jack London, godi pa se na ekvotni področju Salomonovih otokov, na katerih se prav zadnje mesece odigravajo vojni dogodki zgodovinskega pomena. Z užitkom in z zanimanjem bodo roman brali vsi, prav posebno pa bo navezal nase ljubitelji zivalstva in prirode sploh.

V podrobnih prodaj se dobi »Jerry z otokov« v upravi naših listov in v knjigarnah. Broširan velja 10 lir, v platno vezan pa 25 lir.

Po znanih ceni lahko dobite tudi ta roman, če se naročite na zbirko Dobra knjiga. Mesečna naročnina, ki je enaka ceni za en roman, znaša za naročnike »Jutra« in »Slovenskega naroda« 8 lir za broširano in 14 lir za vezano izdajo, za ostale pa 9 in 20 lir.

Iz Hrvatske

— Nemško predavanje v Zagrebu. Nemška trgovska zbornica na Hrvatskem in Hrvatska obrtna zbornica sta povabili predsednika Obrtne zbornice v Hannoveru, naj bi prišel predavati o organizaciji nemškega obrtništva. Povabilenec se je vabljivo odzval in bo v kratkem predaval v Zagrebu.

— Tudi Hrvatska bo pridnovala riž. Hrvatske lučilnice se pripravljajo načrt za pridelovanje riža na Hrvatskem. V pošto prihajajo kraji na levem bregu Save pri Brodu, kjer so bile doslej skoraj vsako leto velike poplave. Tam so zdaj v razvoju velika melioracijska dela.

— Brzojavni promet Trieste-Budimpešta. Po sporazumu med pristojnimi poštami upravami je bil vzpostavljen brzojavni promet na progi Trieste-Budimpešta preko Hrvatske.

Iz pokrajine Trieste

— Zaključek G. I. L.-ovih predstav v Politeama Rossetti. Te dni je bil zaključen na odru Politeama Rossetti ciklus predstav, ki so bile organizirane z umetniškimi kriteriji po G. I. L.-ovih organizacijah. Sklepa predstava je bila izvrstna Tofanova komedija »Gospod Bonaventura«. Nova serija predstav se bo pričela v novembru.

— Nagrada za dvojeke. Triestinski prefekt je izročil Josipu Giulianiju iz Ducevega sklada 800 lir ob rojstvu dvojčkov Ivana ter Brune.

— 90letno rojstvo praznuje te dni inž. Karol Conigli, znana triestinska osebnost. Med prv svetovno vojno so ga avstrijske oblasti internirale. Bil je tudi vnet sodelavec pri D'Annunzijevem podjetju. Slavljenec je v Triestu in Fiumu zelo spoštovana osebnost.

— Poezija A. Ungarettija. Triestinski kulturni delavec Umbro Apollonio je predaval v veliki avli Dantejevega liceja o značilnostih in zanimivostih Ungarettijeve poezije.

— Triestinski likovni umetniki na rimski Quadriennale. Razen kiparja Mascernija, ki je dobil v razstavnih prostorih rimske Quadriennale, ki je vsako četrto leto, svojo posebno razstavno dvorano, se bodo udeležili omenjene razstave s svojimi umetniškimi tudi drugi trije triestinski likovni umetniki kipar Ugo Cara ter slikarja Arturo Frazzera in Ramiro Meng. Vsi trije bodo imeli na razploglo p-sebno dvorano, kjer bodo lahko razmestili svoje umetnine.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 27. febr. ob 17.30: Ples v Trnovem. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. Nedelja, 28. febr. ob 14: Zaljubljena žena. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol; ob 17.30: Veliki mož. Izven. Cene od 20 lir navzdol. Ponedeljek, 29. febr.: Zaprti.

OPERA

Sobota, 27. febr., ob 17: Zemlja smehljaja. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol. Nedelja, 28. febr., ob 14: Gasparone. Opereta. Izven. Cene od 24 lir navzdol; ob 17.30: La Boheme. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Opozarjamo na nastop Belzarja Saneina v današnji predstavi Leharjeve operete »Zemlja smehljaja«. Sanein je pel to partijo pred nekaj sezonami v mariborskem gledališču, kjer je doživela opereta visoko število repriz. Partija princea Su-hunga je bila njegova prva v mariborskem gledališču, z njo je dosegel odlični uspeh za svojo nadaljnjo pevsko pot na tamošnjem odru. Ostala zasedba je sledeča: grof Lichtensteinski-Anžlovar, Liza-Mlejnjkova, grof Pottensteinski-M. Sanein, Mi-Barbiceva, knez Cang-Debevec. Dirigent: R. S. moniti; režiser in koreograf: inž. P. Golovin; solo pešlejo: Bravničarjeva, Japljiva, Remskarijeva, Pogacarji; načrti za kostume: J. Wilfanova; klobuki za balet: Ivanka Kunčeva; cvetlični sranžman: Pavel Šimenc.

Bakteriologija važna tudi za gospodinje

Velika večina se bakterij še danes strašno boji — Ob primernem poznavanju glivic in bakterij pa je strah nepotreben, saj so nam večkrat zelo koristne

Ljubljana, 27. februarja

Sodobno gospodinjstvo se razvija v večšino prve vrste ne samo po vedno bolj komplicirani prehrani, temveč tudi po obsežnem znanju, ki se danes zahteva od naših najboljših gospodinj. Vzporedno z razvojem znanosti in z njihovimi izsledki, ki so koristno uporabni v gospodinjstvu, se razvija in napreduje tudi naša umetnost uporabe in pripravljanja jedil.

Med novejša dognanja z drugih znanstvenih področij, ki koristijo gospodinjstvu, je tudi nauk o bakterijah oziroma mikroorganizmih. O njihovem pomenu ve danes večina naših gospodinj bore malo, nekatere jih poznajo le po imenu in se jih strašno boji. O teh drobnih bitjih se je po časopisu, od koder so črpale večino svojega znanja, pisalo največkrat v zvezi z različnimi boleznimi in se jim je pripisovalo veliko škodljivost. Zadeva pa ni tako strašna, če se z njimi spoznamo podrobneje. Res jih mgoli na majhnem prostoru na milijarde in milijarde, vse pa vendarle niso škodljive. Nasprotno, mnoge med njimi so nam lahko še koristne, če poznamo njihovo življenje in delovanje. Previdnost združena z vsaj glavnim znanjem o mikroorganizmih pa je vedno na mestu.

Leuwenhoek—Pasteur—dr. Koch

Zgodovina bakteriologije je tesno združena z imeni tih treh po vsem svetu znanih znanstvenikov. Kislo testo, kislo mleko in sir so sicer ljudje poznali že davno prej, niso pa vedeli, kaj je potrebno za njihov nastanek. Prvi je z mikroskopom opazil glive kvasovke in bakterije Leuwenhoek leta 1683, torej pred 260 leti. S tem je bil vzrok vrenja, kisanja, vzhajanja itd. znanstveno dokazan. Izbratjanje teh odkritij v gospodinjstve svrhe pa se je uveljavilo šele znatno kasneje.

Prvi, ki je ohranil vino z razžrejanjem v zamašnih steklenicah in pripravil konzervirano sadje v zacinjenih pločevinah, je bil pariški kuhar Apert. Resnično pomembne uspehe je kasneje v konzerviranju sadja in zelenjave dosegel bakteriolog in kemik Pasteur, ki ga poznamo predvsem po njegovem uspehu na področju borbe proti steklini. Dokazal je, kako se lahko ohranjajo živila s predhodnim ogrevanjem s primerno toploto in neprodušnim zapiranjem posod. Po njem je postopek konzerviranja dobil ime »pasterezacija«.

Pasteur je odkril mlečnokislinske bakterije, ki povzročajo mlečno kisanje v vseh tekočinah, ki vsebujejo sladkor. Enako je kasneje dognal obstoj maslenokislinskih bakterij, ki za svoje življenje ne potrebujejo zraka. Glive kvasovke, ki povzročajo alkoholno vrenje v sladkorih tekočinah, sta odkrila zdravnik Schwann in kemik Cagniard Latour. Bakterije acetne kisline, ki so vzrok kisanja alkoholnih pijač je odkril Kützing. Velike zasluge na polju bakteriologije ima tudi zdravnik dr. Robert Koch. S sodelovanjem bakteriologa Hansena je vzgojil čiste bakterijske kulture, ki jih še danes uporabljajo v raznih tovarnah za kvas, pivo, vino, v mlekarinah, sirarnah itd.

Glive so rastline

Prvotno so smatrali bakterije za živali, kasneje pa so z natančnejšim proučevanjem ugotovili, da so sorodnejše rastlinam. Ugotovili so, da so glive rastline brez listnega zelenila. Razlikujemo jih po stopnji razvitenosti. K najenostavnejšim glivam, sestavljenim iz ene same celice pristevamo bakterije in kvasovke, k večdelnim pa razne plesni.

Vloga bakterij v naravi je zelo važna. Razkrajajo odmrle živalske in rastlinske ostanke, ki služijo rastlinam za hrano. Omogočajo spremembo snovi v naravi in

s tem življenje rastlin in živali. Povzročajo tudi gnitje in vrenje. Razmnožujejo se zelo hitro. So pa zelo trdožive. V pomankanju primerne hrane se obdajo z odporno kožico in prestanejo tako brez hrane, vlage in zraka celo desetletja. Uničijo jih samo ogenj. Take bakterije imenujemo trose.

Glive kvasovke so enostanične rastline, ki se v neugodnih razmerah pretvorijo v odporne trose. Glivice plesni (podgobje) so večstanične zajedalke. Najnavadnejša je čopičasta plesen, ki se najraje naseli na kuhanih živilih (na marmeladi, paradižnikovi mezi, kruhu itd.). Velikost teh majhnih bitij merimo z mikroni, to je s tisočinkam milimetra. Okrogla bakterija meri na primer 1 mikron, eno tisočinko milimetra.

Na 1 gram trave 200 milijonov glivic

Ker so tako silno majhne, jih seveda s prostim očesom ne vidimo. Opazovati jih je mogoče samo z drobnogledom. Mnóžijo se izredno naglo in ker so odporne proti vsem trdotam življenja, jih je povsod vse polno. Celó nekaj centimetrov pod zemljo jih najdemo.

Naslednje številke nam najbolje povedo, kako so mikroorganizmi razširjeni. Tako so strokovnjaki ugotovili, da jih je v 1 litru zraka 9 d 70, v 1 l vode 250 do 250.000, v 1 g nekuhanega mleka 500.000 do 20.000.000, v 1 gramu cestnega prahu 78.000.000, v 1 g zemlje 100.000.000, v 1 g trave 200.000.000 itd. Na eni muhi živi celo do 1 milijon mikroorganizmov.

Za svoje življenje potrebujejo mikroorganizmi svojstvene življenjske pogoje. Glede hrane niso izbirčni. Najbolj jim ugaaja beljakovinska hrana, sladkor in glicerol. Plesni uspevajo, če je v zraku 14% vode, bakterije in kvasovke pa šele, če je v zraku 20% vode. Najvišja toplota, ki jo prenesejo, znaša 45 do 50 stopinj Celzija, najmanjša potrebna jim za uspevanje pa je 4 stopinje Celzija. Najugodnejša je za njihovo življenje toplota 35 stopinj Celzija.

Glivice in živila

Mlečno toliško, ki dobi žlahtan okus, so razkrojile v mleku in mlečnih izdelkih bakterije, plesni in kvasovke. Mlečni sladkor razkrajajo mlečnokislinske bakterije, koli-bakterije, ki tvorijo poleg mlečne še acetno kislino, maslenokislne bakterije in kvasovke. Maslenokislinske bakterije so v mleku in mlečnih izdelkih veliki škodljivci, ker so vzrok smrdljivemu gnitju. Razni mikroorganizmi povzročajo, da je mleko sluzavo, sirasto, grenko, mlatno itd. Pri konzerviranju zelenjave učinkujeta kvarno pravi in nepravilni mlečnokislinski bakteriji. Obe tvorita v konzervah kisline. Mlečnokislinske bakterije sodelujejo tudi pri kisanju zelja in druge zelenjave. S tvorjenjem kisline preprečujejo delovanje drugih bakterij, ki bi zanje razkrojile in ga pokvarile.

Ocetne bakterije delujejo v alkoholu in tvorijo acetno kislino in kis. Beljakovinske snovi razkrajajo gljivične bakterije. Mese in mesni izdelki imajo včasih kislo žarko duh, tvorijo ga tako imenovani bacili botulinus, ki je smrtno nevaren.

Glive kvasovke vplivajo na sladkor, da razpade v alkohol in ogljikov dioksid. Vinske kvasovke (drožji) povzročajo alkoholno kipeenje vinskega mošta. Na kruhu in sadju se pojavlja plesen, ki pa ni posebno škodljiva. Prav tako ni škodljiva plesen, ki se napravi na suhih čebolah. Posebna plesen predre skozi zamaške v steklenice sadnih sokov. Krompir in druga škrobnata živila pokvarijo maslenokislinske bakterije.

govo življenje, delo in umetniško delavnost. Poučnemu predavanju je prisostvovalo številno kulturno občinstvo, navzočni so bili zlasti v lepem številu predstavniki hrvaške glasbe, ki so hoteli na ta način počastiti nesmrtnega italijanskega skladatelja, ki je med najpomembnejšimi glasbenimi tvorci.

— **Revija italijanskih ter inozemskih pianistov v milanski Scali.** Jutri v nedeljo bo na odru milanske Scale v okviru posebnega cikla Wagnerjevih oper premiera njegovega Sigfrida. V ponedeljek pa se prične revija najodličnejših italijanskih pianistov ter izbranih pianistov iz držav, ki so z Italijo prijateljsko povezane. Kot prvi bo nastopil nemški pianist Viljem Kempff.

— **Potrsko riba v Milanu.** Zanimiva je primerjava statističnih podatkov, ki se nahajajo na potrsko rib v Milanu v letih 1941 ter 1942. Tako so zavrili Milančani v januarju 1941 — 976 metrskih stotov rib, v januarju 1942 pa 3042 metrskih stotov rib. V februarju 862 in 3155 metrskih stotov. V marcu 1160 in 3710. V aprilu 1467 in 2815. V maju 1739 in 5485. V juniju 1298 in 2710. V juliju 668 in 2228, v avgustu 1103 in 2604, v septembru 1436 in 3114, v oktobru 1649 in 3117, v novembru 1467 in 2084, v decembru 1496 in 1908 metrskih stotov. Te številke kažejo smotno izpolnitev dovoza velikih količin ribjega blaga na milanski ribji trg.

— **Portugalski dijaki se učijo italijanščine.** Iz Lizbone poročajo: številni portugalski dijaki, ki posejajo italijanske tečaje, ki jih je organiziral Italijanski kulturni zavod po posameznih šolskih zavodih, so priredili predstave in razstavo risb pod okriljem omenjenega zavoda. Lisbonski časopisje obširno poročča o razstavi ter navedenih predstavah.

— **Kölnski komorni orkester v Rimu.** Pod vodstvom odličnega nemškega glasbenika Erika Kraacka je nastopil v Rimu sloveči kölnski komorni orkester, ki je izvrstno podajal izbrane skladbe Gabrielija, Mozarta, Vivaldija, Haydna in Mozarta. Koncert je bil organiziran s posebnim prizadevanjem Kr. Filharmonične akademije. Posebno so se odlikovali pri mojstrskem izvajanju Gizela Derpesch, violince-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Danes: JUNAKI OCEANA
Jutri: Najodličnejši film sijajnega pevca Ferruccia Tagliavini-ja

Hočem živeti tako

Ostali igralci: Silvana Jachino, Carlo Campanini

Predstave: ob delavskih ob 14.30 dalje; v nedeljo ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30 uri

KINO UNION — TELEFON 22-21

Poguba mednarodnega pustolovca zaradi sentimentalne zaljubljenosti

Dekle z nasprotnega brega

V glavnih vlogah: Maria Mercader, Milena Penovich, G. Lazzarini in G. Barnabo

Predstave: ob delavskih ob 16. in 18.15 uri; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30 uri

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Dnevno dvojni program! Ob delavskih ob 14.30 in v nedeljo ob 10.30 »Zvezda iz Ria«. Ob delavskih ob 16.30 in 18.30 ter v nedeljo ob 14.30, 16.30, 18.30 »Karlova tetka«.

Zvezda iz Ria

Diven romantičen film s plesom in glasbo. Najlepša plesalka La Jana, Gustav Diesel

Karlova tetka

Film duhovite in zabavne vsebine V glavnih vlogah: komik Macario Silvana Jachino

KINO MOSTE

Film sporta, ljubavnih težkoč ter borb za srečo

Pamladne vode

Gizela Uhlen v filmu

Med Hamburgom in Haiti

Življenske prilike pripravijo mlado dekle, da si služi kruh v beznici, iz katere jo reši Henrik

Nedelja ob 14. in 17.; delavniki ob 17.

V nedeljo ob 10.30 matineja po znižani vstopnini lir 2.50 in lir 4.—

Pamladne vode

listka Beatrice Reichert in violinist Karol La Spica.

— **Gljivski umetniki v Padovi.** Umetnostna galerija »Le Tre Venezie« je povabila skupino gljivskih likovnih umetnikov, da razstavijo določeno število svojih najnovejših umetnin. Temu povabilu se je odzvalo 22 umetnikov, ki so izrazili svojo pripravljenost za sodelovanje s 101 slikarsko oz. kiparsko razstavo. Te dni je bila v Padovi svečana otvoritev omenjene razstave v navzočnosti odličnih zastopnikov padovanskih oblastev. Razstavljene umetnine gljivskih slikarjev in kiparjev so nameščene v treh razstavnih dvoranh, ki kažejo sliko živahnega vrvenja padovanskega umetnostno čutečega občinstva. Razstavljajoči umetniki so si po otvoritvi ogledali pod vodstvom kiparja Mascherinija padovanski atenei, kjer so se seznanili s številnimi izbranimi umetninami iz zadnjih let. Sprejeti so bili tudi pri rektorju dr. Karlu Antiju, ki jim je razkazal vse umetnine, ki so v prostorih staroslavne padovanske univerze. Svoja dela so razstavili na omenjeni razstavi sledeči gljivski likovni umetniki, med katerimi so po večini triestinski slikarji ter kiparji: S sedmimi umetninami so zastopali Ugo Carà, Tonci Fantoni, Marcel Mascherini in Karol Sbisà. S petimi umetninami Gianni Brunetti, Manlio Capoletto, Mario Lanes, Josip Moro, Fred Pittino iz Udina ter Friderik Righi. S štiriimi deli Anton Coccani in Ivan Pellis. Iba iz Udina, Ladislav de Gaus iz Fiuma ter Triesteca Ferdinand Noulain ter Romano Rossini. S tremi deli Olza Fedeli Bisiani iz Udina ter Ramiro Meng iz Trieste. Z dvema deloma Gino de Finetti ter Maks Piccini iz Udina, eno delo pa je razstavil Aleksander Psacaropulo.

— **Novi komet lahko vidiš s prostim očesom.** Iz Rima poročajo: Zadnje dni decembra se je pojavil na našem nebu nov komet Wipple-Fedke, ki je bil skoraj naveden s prostim očesom. Predsedničnim pa se je gibal isti komet proti očesu velikega medveda. Zanimivo je, da je bil kometov sijaj topot močnejši. Blek novega kometa je bil le za nekoliko slabši od bleksa dveh zvezd ob omenjenem ojesu, tako da ga je bilo mogoče dobro razločiti tudi s prostim očesom. Nenavaden pojav so opazovali z astronomsko opazovalnico na Monte Mariu.

— **Nesreče.** Zdaj sprejemajo v bolnico manj ponesrečenecv kakor prejšnje čase. Mnogo ljudi se je ponesrečilo v mrzlih dneh na poledenelih potih. V zadnjih dveh dneh so sprejeli v ljubljansko bolnico 5 ponesrečenecv. Iva Novinec, 35-letna delavka iz Ljubljane, se je pri padcu ranila na kolenu. — Stana Musar, 26-letna uradnica iz Ljubljane, se je pri padcu na stopnicah potolkla po obrazu. — Ana Košuta, 67-letna zasebnica iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila levo. — Majda Bavdek, 12-letna dijakinja iz Cerknice, si je pri padcu zlomila levo nogo. — Dveletna hči posestnika s Stare gore Jožica Lokar se je opekla, ko je ležala na peči.

— **Vrbove mačice** so prve znanilke nove porajajočega se življenja spomlad. Ob letošnjem ugodnem vremenu so začele brstiti že v začetku februarja in kazati svoji sivi kožušček. Ljudje se jih vesele, režejo vršičke in jih nosijo domov. Nekateri pa jih narežejo cele butare, nosijo na trg in tam prodajajo. Ne zavedajo se, da delajo s tem veliko škodo čebelar, ki naberejo na teh mačicah spomlad največ obnožine ali cvetnega prahu. Obnožina je važen del hrane, ki jo pripravljajo čebele za zalogo (črvčike). Brez nje se čebele družine sploh ne morejo razvijati. Obnožina je za mlade čebele to, kar za naše otroke kruh. Zaradi velike koristi so vrbove mačice v vseh kulturnih državah pod zaščito. Tudi pri nas je Visoki Komisariat opozoril civilne komisarje na § 156. godnega zakona, po katerem je prenevanje trganje vršičkov in mačic vrbovja.

Poroka Zveznega tajnika

Ljubljana, 27. februarja

Danes sta bila v cerkvi sv. Justa v Pisi poročena Zvezni tajnik iz Ljubljane Orlando Orlandini in profesorica Rossana Bottai. Priče so bile za ženina nacionalni svetnik Anton'o D'Este, ki je zastopal tajnika Stranke Eksc. Vidusson'a, in minister za poljedelstvo in gozdove Eksc. Pareschi ter prof. uff. Giuliano Ascani; za nevesto pa prof. Paolo Rio-Nardi in cav. Pietro Ghe-lardoni.

Prisrčno čestitamo Zveznemu tajniku iz Ljubljane in mu želimo, da bi s svojo izbrano življenjsko družico živel srečno življenje, katerega naj bi Bog blagoslovil. Čestitamo mu v imenu vse Ljubljane, kjer si je gospod Zvezni tajnik s svojo ljubeznivostjo pridobil za časa svojega delovanja v našem mestu mnogo simpatij.

IZ LJUBLJANE

— **Ij Urad C. I. T.** Iz »Službenega lista za Ljubljansko pokrajino«, Stev. 12, povzemamo, da je C. I. T. (Italijansko turistično društvo) prevzela krajevni potovni urad, katerega je doslej upravljala Zveza za tujski promet. To je zagotovilo velike italijanske družbe, ki kljub sodobnim težkočam kljubuje finančnim žrtvam, da bo vseeno mogla povsod uveljaviti svoje ime in resnično pomagati svojim klientom. Za direktorja urada je imenovan cav. Guido Candrini dei Patuzzi, ki je že znan na turističnem polju zaradi svoje posebne ljubeznivosti in ki si bo znal pridobiti tudi naklonjenost ljubljanskega prebivalstva.

— **Ij Vreme se spreminja.** Včeraj popoldne je začel pihati močen veter in spredelvi smo, da bo konec dosedanjega izredno lepega vremena. Vendar je včeraj ostalo še sončno in popoldne je bilo zopet zelo toplo. Maksimalna temperatura je znašala včeraj 14,2° (bila je malo nižja kakor predvčerajšnjim, ker je hladil veter). Zvečer so nebo že začeli preprežati mrenasti oblaki. Ponoči je bilo delno oblačno in zato se do davi ni tako ohladilo kakor v prejšnjih nočeh. Minimalna temperatura je znašala davi —1°.

— **Ij Hrano je treba danes kar najbolje izrabiti.** Zato pa morajo gospodinje poznati nje hranilnost in ostale lastnosti, kadar jo pripravljajo. O tem najdete v Gospodinskem koledarju za l. 1943. dragocene sestavke, ki jih mora poznati vsaka kuharica, vsaka gospodinja in slehera mati. Gospodinski koledar, ki ga dobite v Knjigarni Tiskovne zadruge, vsebuje danes najaktualnejše čtivo za vsako gospodinjstvo.

— **Ij Sedaj je čas, da si napravite načrt za posevke na vrtu.** Uspeh vrtnarjenja je v glavnem odvisen od pravočasnega in točnega opravljanja dela na vrtu. Zato vam priporočamo, da si nemudoma nabavite Skupaj Delovni koledar za vrt in sad-vnjak v knjigarni Tiskovne zadruge v Se-lenburgovi ulici 3, ki vam nudi vsa potrebna strokovna navodila.

— **Ij Mesna hrana za živali.** Društvo za varstvo živali in kinološki klub imajo na razpolago nekaj mesne hrane za živali po 12 lir za kg. Prijave sprejema Teodor Drenig v Ljubljani, Cesta v Rožno dolino 36 I, in sicer ustmene v soboto in nedeljo ob 11. do 16. ure, pisemne samo do ponedeljka 1. marca popoldne.

— **Ij Sopranistka Valerija Heybalova in basist Julij Beletto,** oba naša najodličnejša pevca, bodeda sodelovala na ponedeljkovem matinejem koncertu v veliki unioński dvorani. Njun hkratni nastop na enem koncertu je tem večjega pomena, ker je rektor Beletto že več let pevski učitelj naše najboljši sopranistke. Oba resnična umetniška-pevca bodeda zapela vsak v svojem koncertnem nastopu po tri samospeve, odnosno arije, deloma iz domačih, deloma iz tujih literatur. Oba koncertanta bo spremljal na klavirju pianist Marijan Lipovšek. Poleg obeh navedenih solistov bodo nastopili na tem koncertu še: pianist Anton Trost, violinist Karlo Rupil s spremljevanjem pianistke Zarnikove ter godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matic, ki bo pomnožen z nekaterimi člani našega simfoničnega orkestra. Godalni orkester bo vodil dirigent L. M. Škerjanc. Podrobni spored je na razpolago v Knjigarni Glasbene Matic. Vstopnice pa so že vse razprodane.

— **Ij Predavanja o obdelovanju vrtov** bodo današnji sobote ob 8. do 11. in še popoldne ob 14. do 17. ure na magistratu v veliki dvorani. Kakor na drugih krajih mesta, bodo tudi danes poučevali izkušeni strokovnjaki o vsem, kar je treba vedeti za uspešno obdelovanje vrtov. da bo uspeh čim najboljši. Vsa predavanja bo bila prav dobro obiskana in so pokazala izredno veliko zanimanje vseh sloiev, zato pa smo prepričani, da bodo mestni zelenjadski tečaji popolnoma dosegli svoj namen. Zadržna predavanja bodo prihodnji četrtlek, dne 4. marca v šoli za Berzdom.

— **Ij Podružnica vrtnarskega in sadjar-skega društva v Mostah** obvešča svoje članne in druge interese, da se vsi v nedeljo 28. t. m. ob 17 v Mišlarskem domu na Kodeljevem prvo predavanje o gojenju sadne-ga drevja pod naslovom: »Od sajenja do sadu«.

— **Ij Učitelj(ice) in profesorji v pokolu,** člani Združenja šolnikov, lahko dvignejo članske izkaznice za šolsko leto 1942/43. XXI v Františkanski ulici št. 6 I. vsak dan od 9.—12 in 15.—18 ure.

— **Ij Instrukcije in priprava za privatne izpite na Novem (Turjaškem) trgu 5.III.** Pomoč v vseh srednješolskih predmetih uspešno in temeljito nudijo dijakom diplomirani filozofi vsak dan od 8. do 11. in od 3. do 6. Sirogo nadzorstvo pri pouku. Honorar zmeren. Priprava tudi za privatne izpite čez dva razreda. Prijave vsak dan dopolne ob 8. do 11. popoldne ob 3. do 6. Novi (Turjaški) trg 5.III.

— **Ij Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I** bo odajala semenski zgodnji krompir Bintje člencem, ki so ga naročili, v torek, dne 2. marca od pol 15. do pol 17. ure pop. v skladišču Kmetijske družbe. Novi trg 3 (preko dvorišča).

— **Ij Recitalistični nastop** z izborom svojih najnovejših del priredi v marcu književnik Ivan Albreht. Prireditelj bo v franciškanskem dvorani. Imena sodelujočih in vse podrobnosti objavimo pravočasno.

Inseriraj v SLOV. NARODU!

Albin Šifrer pri Abrahamu

Ljubljana, 27. februarja

Čas hiti in človek se stara, ne da bi v vrtincu usodopolnih dogodkov sploh mislil na to. Nekako mimo nas tonejo leta v večnost in zdi se nam, kakor da se to nas nič ne tiče. Važnejših skrbi imamo preveč, da bi mislili še na uro in kolelar. A oba sta neizprosna merilca časa. Le ob večjih mejnikih življenja se za hip še ustavimo, da pogledamo nazaj.

Ob takem mejniku se je ustavil včeraj tudi znan ljubljanski puškar in trgovec g. Albin Šifrer. Včeraj je srečal Abrahama, na ponedeljek bo pa godoval. Naš slavljencec je bil rojen 26. februarja 1893 v Ljubljani. Od leta 1907. do 1914. je bil vajenec in pomočnik pri ljubljanskem puškarju Kaiserju, potem je pa moral oditi k vojakom. Prišel je v rusko ujetništvo in šele ob koncu vojne se je vrnil v domovino. Zopet je stopil v službo pri trvdki Kaiser, kjer je ostal do leta 1930., ko je v maju otvoril samostojno trgovino s puškarsko obrtjo. Njegova trgovina je med našimi lovi in ribiči splošno znana po svoji siolinosti in bogati izbiri. Albin Šifrer živi in dela samo za svoje podjetje in svojo družinico. V srečnem zakonu z ženko Fani sta se mu rodili dve hčerki, Majda in Vida, pri njem pa živi tudi njegova 81-letna mati Ana, doma iz Ljubnega pri Brezjah.

Mnogo ima ta tihi, skromni in marljiv mož med nami znancev in prijateljev, ki se bodo gotovo iz vsega srca pridružili našim čestitkam z željo, da bi Albin Šifrer še dolga leta uspešno vodil svojo trgovino ter užival srečo in zadovoljstvo v krogu svoje ljubljene družinice.

Še prav posebno mnogo iskrenih prijateljev ima slavljencec med zeleno bratovščino, zlasti v lovski družbi. Zato se ob tem jubileju, ki ga je včeraj praznoval naš Bine, vsi njegovi zvesti prijatelji-lovci pridružujemo številnim čestitkam, z iskreno željo: še na mnoga, zdrava leta in še mnogo lovskih blagrov!

Radio Ljubljana

NEDELJA, 28. FEBRUARJA 1943.XXI

8.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 8.15: Koncert organista F. M. Napolitana. 11: Prenos pete maše iz bazilike Sv. Pavla v Rimu. 12.00: Razlaga evangelija v italijanščini (o. G. B. Marino). 12.15: Razlaga evangelija v slovenščini (o. K. Sekovanič). 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Komorna glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.12: Koncert Adamičevega orkestra. 13.40: Operna glasba na ploščah. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.10: Koncert violinista Karla Rupla, pri klavirju L. M. Škerjanc. 14.35: Pesmi in napeti. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.15: Kuret Vladimir: Spomladanska dela v vinogradu, kmetijsko predavanje v slovenščini. 17.35: Lahka glasba. 17.45: Orkester Cetra, vodi dirigent Barziza. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Italijanska glasba v narečju. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Šijanec. Slovenska glasba. 21.00: Simfonični koncert, vodi dirigent Morelli. 22.00: Prenos za Albano. 22.15: Koncert pianista Tita Aprea. 22.45: Poročila v italijanščini.

PONEDELJEK, 2. MARCA 1943.XXI

7.30: Lahka glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Napeti in romane. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.12: Lahka glasba vodi dirigent Petralia. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.10: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Glasba za godalni orkester. 14.40: Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 17.15: Prenos iz Rimskega gledališča Eliseo: Koncert organizira Kr. Rimska Filharmonična akademija, drugi del: koncert, ki ga izvaja pianist Edoardo Erdmann. 19.00: »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stan-ko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Valčki, polke in mazurke. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Simfonično-vokalni koncert. 21.30: Koncert tenorista Antona Sladoljeva. 22.00: Zanimivosti v slovenščini. 22.10: Koncert šramla »Ljubljana«. 22.45: Poročila v italijanščini.

MALI OGLASI

KLOBUČARNA »PAJK«

vam strokovno osnaži, preoblikuje in prebarva vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov. — Se pripravlja Rudolf Fajk, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38, Miklošičeva cesta 12. (nasproti hotela Union).

RAZSTAVA umetnostnih domačih lesenih izdelkov — posebno spominskih krušnih krožnikov — znamke »Naše ima trvdka Klein, Ljubljana, Wolfova ulica.

SPORTNI VOZICEK in šivalni stroj kupim. Ponudbe pod »Dober plačnik« na oglasni odd. »Slov. Narodac«

Najstarejšo mestno privilegijsko listino

med bivšimi kranjskimi mesti ima Kostanjevica — Ljubljanska privilegijska knjiga in drugi zgodovinski viri

Ljubljana, 27. februarja. Zgodovinar v pravem pomenu besede, ki mora šele iskati vire za svoja dognanja, odnosno za potrditve domnev — včasih mora tudi ovreči stare zmote — nima lahkega dela. Ni zgodovinar, kdor kratkoma izpisuje ter prepisuje podatke, ne da bi jih preizkusil. V našo krajjevo zgodovino, se je prejšnje čase vrnilo precej napak. Ker so nekateri zgodovinarji kratkoma prepisovali podatke iz Valvasorjevih del ali drugih, se manj zanesljivih starejših knjig. Pravi zgodovinar, ki se naslanja le na zanesljive vire, zgodovinske listine, se ne more vselej tako zanimivo pripovedovati kakor tisti zgodovinarji, ki jim ni treba brzdati domišljije, toda kar nam pove, diži Cesar zanesljivi zgodovinarji ne morejo dokazati, ne razlagajo, ali pa opozorijo, da je to ali ono le domneva. Doselej smo objavili že precej več ali manj zanimivih zgodovinskih del o Ljubljani. Pobrali smo jih iz raznih zgodovinskih del. Ljubljanska krajjeva zgodovina je menda najbolj podrobno obdelala Vrbovec, če se že ne oziroma na Valvasorja in na novejšje učenjake. Toda tudi Vrbovec ni vselej dovolj zanesljiv, čeprav se naslanja predvsem na listine mestnega arhiva. Vzel skuša tu in tam izpopolniti s podatki iz Valvasorja in Dimitza. Naj ob tej priliki opozorimo na nekatere zgodovinske listine, ki so najpomembnejše za starejšo zgodovino naših mest, kakor jih našteva dr. Fr. Zwitter v svoji inavguralni disertaciji »Starejša kranjska mesta in meščanstvo«.

Mestni privilegiji

Če ne najpomembnejše, pa vendar zelo pomembne listine za krajjevo zgodovinarja so privilegijske, »patenti«; te listine so bili izkazi mest, s cesarjem — odnosno deželne kneze — podpisani in pečatoma o podeljenih mestnih pravicah ali voljočinah. Privilegijske listine so določale pravno značaj kraja in pravice prebivalcev. Vedeti pa moramo, da so vladarji v začetku podeljevali pravice krajem tudi ustno. Listine so začeli izdajati šele pozneje, da so z njimi potrdili že prej podeljene pravice. Na ustne privilegije se pa zgodovinarji seveda ne morejo opirati, kajti v listinah ni navedeno, kdaj je prav za prav mesto dobilo svoje pravice, odnosno bilo ustanovljeno. Zato navadno velja letnica izdaje privilegijske, ustanovne listine tudi za leto ustanovitve mesta ali trga.

Kostanjevica naše najstarejše mesto?

Katero naše mesto ima najstarejše mestne pravice? Ni mogoče povedati, kdaj so pri nas začeli zidati mesta, odnosno ustanovljati mestne kraje. Zgodovinar pravi, da obstojajo na bivšem Kranjskem meščanska naselja že vsaj od tretjega desetletja 13. stoletja. Najstarejšo mestno privilegijsko listino, in sicer kranjsko listino, ki jo podpisal šele vojvoda Henrik (1295—1307). To kaže, da so imeli starejša mesta že prej podeljene privilegije ustno. Pozneje se je izkazalo potrebno pravice potrditi z listino. Kako pomembne so bile privilegijske listine, se je v poznejših stoletjih izkazalo šestkrat ob raznih sporih. Ko so pa te listine izgubile že zdavnaj svoj pravi pomen, so postale dragocene za zgodovinarja. Po tem da je znana najstarejša mestna privilegijska lista na Kostanjevici, se ne smemo zanesljivo sklepati, da je bila Kostanjevica tudi v resnici naše najstarejše mesto. Kostanjevico omenjajo listine že od sredje 13. stoletja in mesto, torej prej kakor je bila izdana privilegijska lista. Tudi Ljubljano omenjajo druge listine že zgodaj. Ljubljana je omenjena v zgodovinski listini kot trg že l. 1269. Kdaj je dobila mestne pravice, ni ugotovljeno, še bolj nejasno pa je, kdaj je kraj nastal. Morda je vsaj najstarejši trg na bivšem Kranjskem Ljubljana, toda domneve ostanejo vedno le domneve.

Najstarejše ohranjene listine

Od prve kostanjeviške privilegijske listine je ohranjen le tekstil II. iz leta 1338. Mestno pravo, ki ga je dobila Kostanjevica, je bilo potem podeljeno Metliki, kar priča potrditve te podelitve po gorizškem grofu Albertu baje iz l. 1305. Kostanjevico mestno pravo izhaja od koroških in avstrijskih vojvod, a prava avstrijska lista na Kstarjevo datira šele iz l. 1338 in pred letom 1335 avstrijski vojvoda Kostanjevico sploh niso imeli pod svojo oblastjo. Zwitter zato pravi Metliki mestno pravo ni moglo biti podeljeno, še manj pa potrjeno je l. 1305. Upoštevati je pa treba pri tej listini, da je ohranjen le prepis izvirnika; prepis tudi očituje, kakšne težave je delala prepisovalcu celo pisava, kaj šele jezik! Zato je verjetno, da se je zmotil

tudi pri prepisovanju letnice. — Med starejšimi mesti bivše Kranjske je Novo mesto prvo, ki je prejelo mestne pravice takoj ob ustanovitvi. Pri tem nas zgodovinar opozarja na značilnost, da se novomeški privilegij ujemata v vseh stvarkih skoraj do besede s kostanjeviškimi; to je za zgodovinarja tem pomembnejše, ker sta oba privilegija ohranjena le v poznih prepisih, kostanjeviški iz l. 1772 in novomeški iz l. 1602. Primerjava prepisov odkriva posamezne napake prepisovalcev. Najpomembnejša je nedvomno ugotovitev, da je pravo obeh mest isto. — Črnomelj je užival enake pravice kakor Metlika. Toda ne le to; Zwitter je ugotovil, da je pravo šestih mest, ki so v sedanji Ljubljanski pokrajini (razen Ljubljane) enotno, in sicer Kostanjevica, Metlika, Črnomelj, Novega mesta in Kočevja. Ni pa zanesljivo, ali je uživala Višnja gora enake pravice, ker privilegijska lista ni ohranjena.

Privilegijske knjige

Nedavno smo čitali, da Ljubljanski mestni arhiv hrani med drugim znamenito tudi privilegijsko knjigo. Kaj je privilegijska knjiga? Privilegijske knjige so nastale po stremeljenju, da bi laže ohranili privilegije. Med privilegijskimi knjigami naših mest je najpomembnejša Ljubljanska. Ko pa govorimo o tej knjigi, moramo vedeti, da ni več ohranjena v izvirniku. V arhivu je le njen prepis, sicer napisan v istem času kakor izvirnik, toda ni overovljen. Ta prepis je napisan na pergamentu, med tem ko sta dva overovljena prepisa napisana na papirju in izvirata šele iz 18. stoletja. Ljubljanska privilegijska knjiga v pravem pomenu besede je le prvih sto listin. Knjigo je potrdil nadvojvoda Karol l. 1556. Pozneje so prepisovali pomembnejše starejše listine in listine iz iste dobe v dve pergamentni knjigi in po l. 1744, ko je bila pre-

pisana zadnja lista, združili eno teh knjig s konfirimiranim izvirnikom, drugo pa s prepisom na pergamentu. Klun je dal vedno teh listin prepisati kustosju Jelovšku in jih potem objavil v »Diplomatiarum Carniole«; Nekaj listin, ki jih je Klun izpustil, je objavil Komarar v prilogi razprave o Ljubljanski privilegijski knjigi. Nenasmenjenih je ostalo še deset listin. — Zwitter omenja v svoji razpravi tudi kočevsko privilegijsko knjigo iz l. 1642, torej 300 let staro.

Drugi zgodovinski viri

Zgodovinarji se seveda pri raziskovanju preteklosti starejših krajev ne naslanjajo le na takšne listine. Imeli so precej težko delo že zaradi tega, ker niso našli v arhivih nobenih mestnih pravnih knjig iz srednjega veka, bodisi domačega ali tujega izvora. Zato so se pri raziskovanju mestnega civilnega in kazenskega sodstva opirali le na posamezne listine, tako n. pr. na Ljubljanski kriminalni red iz l. 1514. To je najstarejša lista na te vrste. Prejšnje čase se niso ozirali na nobene posebne predpise, ki bi bili zapisani v pravnih knjigah ali listinah, saj je v uvodu Ljubljanskega kriminalnega reda rečeno, da je dotlej odločala pri kazenskem sodstvu le vest sodnikov, ne pa postav; pravnih knjig torej ni bilo. V tem kriminalnem redu je tudi določeno, kaj se mesto v dvomljivih, zamotanih primerih obrne za nasvet na kakšno drugo sodišče, odnosno mesto. Ta lista je tem pomembnejša, ker je razen mestno pravnega reda iz l. 1545, torej izdanega pred 400 leti, in reformiranega sodnega reda iz l. 1586, edino posebno Ljubljansko (le za Ljubljano veljavno) pisano sodno pravo. — Marsikaj zanimivega so pa zgodovinarji izluščili tudi iz starih mestnih sodnih protokolov, odnosno zapisovk sej mestnega sveta, ki se v Ljubljani začne l. 1521.

Ljudje, ki jedo neslane jedi

Sol jim celo škoduje tako, da zbole, če jo uživajo

Brez kuhinjske soli bi večina ljudi ne mogla živeti. Tako se nam vsaj zdi, ker smo soli vajeni in ker bi nam nobena jed brez nje ne teknila. Če predpise zdravnik bolniku začasno neslane, pomeni to navadno za dotičnega težko breme. Povsem neslane jedi se nam zde neokusne, toda na svetu so narodi, ki jedo vse neslano in ki kuhinjske soli sploh niso poznali, dokler niso prišli v stik z Evropo. Na take narode odnosno plemena naletimo v vseh delih sveta. Med nje spadajo prebivalci vzhodne Finske, Kamčadali, Tunguzi Kirgizi, Tundi, nekatera arabska plemena, Samojci, Bušmani, mnoga pastirska plemena Južne Amerike, prebivalci Ognjene zemlje, Nove Holandske in otokov Fidži. Teh narodov in plemen je mnogo več, kakor bi človek mislil.

Najbolj čudno je, da žive mnogi taki ljudje, recimo Kirgizi v bližini solnih step, tako da bi človek mislil, da bi morali že davno odkriti sol

in njeno uporabo v prehrani. Pri mnogih takih narodih se doseže gotovo izenačenje s tem, da jedo slane ribe, kar pa ne velja za vse. Tunguzi in prebivalci Ognjene zemlje uživajo izključno vegetarijansko hrano, soli uživajo samo toliko, kolikor jo je v rastlinski hrani.

Vsi ti narodi in plemena so živ zgoreno dokaz, da jeokus različen. Kakot nam neslana jed ne tekne, tako so mnogi narodi in plemena prepričani, da bi sol samo pokvarila jedi in jim vzela okus. Uživanje povsem neslanih jedi ima pa tudi svoj znanstveni pomen. Zavrača namreč trditve, da je kuhinjska sol neogibno potrebna za razvoj človeškega telesa. Opazovanja narodov in plemen, ki uživajo neslane jedi so dokazala prav nasprotno in dajejo prav tistim, ki trdijo, da kuhinjska sol ni hrana, temveč sredstvo okusa in užitka. Njen pomen za človeško prehrano je zgolj v tem, da pospešuje tek. Ljudje, ki jedo neslane jedi, celo zbole, če použijejo količjak soli.

Veliko zanimanje za kino v Nemčiji

Na seji nemškega filmskega podjetja Ufa Universum-Film A. G. je generalni ravnatelj dr. Ludovik Klitche obširno poročal o poslovanju leta 1941/42. V kolektorskem letu 1942. so imeli kinematografi v mejah Velike Nemčije 1067 milijonov obiskovalcev. Predlaskim so imeli nemški kinematografi 892 milijonov obiskovalcev, leta 1932 pa 275 milijonov. Temu primerno so se povečali tudi uspehi sestrskih in udeležencev družb, ki jih njih število naraslo v zadnjem letu od 51 na 83. Secalno premoženje družbe se je povečalo za 3 milijone in znaša zdaj 12 milijonov.

320 medvedov na švedskem

Švedski listi poročajo, da je na švedskem šlo okrog 300 medvedov. Sredi 19. stoletja so ustrelili zadnjega medveda v Srednji Švedski, zdaj žive medvedje samo še v severnih krajih, kjer se preostani gozdovi. V teh krajih so se zadnja leta medvedvi močno razmnožili. Vsako leto razgrajajo mnogo severnih jelenov in goveje živine, čeprav so oblasti dovolile večji odstrel medvedov.

Če pogine slon

V okolici Darmstadtja je pokopalnice slonov. Tu namreč konča svoje življenje večina slonov, ki pogine zaradi smrtni ali pa ki jih morajo v živalskih vrtovih in cirkusih zaradi starosti pokončati. V Darmstadtu stoji tudi slonove kože, iz katerih

Delavnica za veterane dela

Pretežno večini ljudi naravnost škoduje, če naenkrat opuste svoje redne delo in začno živeti v brezdelju. To velja tudi za priletne ljudi. Zdravi in čili ljudje po krajski bolezni ali upokojitvi zelo opesajo. Večini upokojencev se kmalu po vpokojitvi pozna, da ne delajo več. Moči jim začno hitro pešati in nekaj let zadostuje, da se postarajo bolj kakor bi se v 10 ali 15 letih, če bi redno delali. Neko industrijsko podjetje na Saškem je, zavedajoč se tega, določilo posebno delavnico, ki v njej zaposluje stare delavce. Namesto, da bi delavca ko se postara odslovilo, ga zaposli pri lažjih delih, kakor so pač njegove moči. Ta delavnica ima tudi svoj poseben delovni red, slonec na načelu proste volje. Tako imajo veterani dela občutek, da navzlic

GEORGE'S OHNET:

17

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Madame Mauduitova in gospodična Dharielova sta se tikali in z besedami, ki jih ni nihče razumel, sta se pogovarjali o ljudeh in stvarih, ki so bile znane samo njima in ki sta se živo zanimali za nje, kajti takih predmetov, pogovorov se nista nikoli naveličali. Ni bilo nič posebnega, če je zastavila Etienneetta madame Mauduitovo tako le vprašanje:

— Kaj pa Poignardova? Kaj se je zgodilo z njo?
— Ah, kaj ta! Z njo se je poročil neki Madžar in odpeljal jo je v svojo domovino...
— Kaj pa je rekel na to Frederic?
— Bil je do ušes v šlamastiki in ničesar ni mogel storiti... Otrok je zdaj že velik. Njegova sestra je prišla k meni šele včeraj, da me je »napumpala« za petindvajset luisdorov... K sreči pa nisem tako neumnica.
— Nič jim nikar ne zaupaj, Costeau ima uren nož...
— Jaz imam pa svoj pihavnik in on to dobro ve...

Če je Kristijan slučajno prisostvoval takim pomenkom in če je prošel za pojasnilo, kdo so ti neznanici, mu je Etienneetta vedno odgovorila kratko:

— To so najini bivši prijatelji.
— Lepa družba, ki se v nji ljudje igrajo z noži in kjer človek ni varen, če nima samokresa v roki.
— Gotovo ne zaostaja za tvojo družbo, kjer krađa ljudje v belih rokavicah in kjer se ubijajo za zabavo.

— To me prav nič ne zanima. Pravim samo, da bi rad videl madame Mauduitovo s pihavnikom v roki, kako se pripravlja na spopad z nožem vašega Costeaua. To bi bil imeniten prizor.

— Dragi moj, če bi ti hotela madame Mauduitova pripovedovati zgodbe iz svojega življenja in če bi bil ti še zmogel napisati štiri čitljive vrste, bi lahko napisal o tem roman, ki bi z njim zasenčil naše najslavnejše pisatelje.
— In romanu bi dal naslov »Manekirkinji spomini«. Sijajno! Vidim, da se bo treba pomeniti o tem s Clamironom, ki pozna urednika »Revue des Mondes«.

Toda navzlic vsemu svojemu posmehovanju je bil Kristijan prepričan, da je Etienneetta dama, ki ni dobro z njo zobati črešnji in da je bila v svojem prejšnjem življenju prijateljica ljudi, ki se znajo z nevarno spretnostjo igrati z nožem in samokresom.

Nesrečni mladenič je bil že polni dve leti v oblasti te nesramnice in od dne do dne se je pogrezal globlje v telesni razkroj in duševno otopenost, globoke povsem nepričakovan dogodek prekrizal Etienne-

tine račune in o katerem se je zdelo, da bo rešil Kristijana. Gospodična Dharielova je tudi tisto leto izrazila željo, da bi rada preživela julij in avgust ob morju in Kristijan je začel takoj razmišljati o najprimernejšem času. Posredovalec mu je ponudil veliko in razkošno vilo v Tourgeville med Deauville in Villers. Vila je imela mnogo sob, kar je omogočilo Etienneettinim prijateljicam in Kristijanovim tovarišem prenočevanje v nji, kadar se jim je zahotelo. K vili je spadalo več gospodarskih poslopj tako, da je bilo dovolj prostora tudi za konje, vozove in avtomobile.

Vernier-Mareuil se je nastanil v Deauville, toda zdelo se je, da to ni motilo niti njegovega sina, niti Etienneetta.

Prvi tedni bivanja ob morju so minili dokaj mirno. Osvežen po morskem zraku si je Kristijan kmalu opomogel. Vozil se je z avtom po vseh cestah vedno sam s soferjem, kajti Etienneetta je odločno izjavila, da oster morski zrak škoduje njeni polti. To nikakor ni bila ženska, ki bi bila pripravljena žrtvovati svojo higijeno Kristijanovim muham. Kristijana je bila prevzela strast nagle vožnje in tako je dirjal po krasnih, širokih cestah Normandije s hitrostjo najmanj šestdesetih kilometrov na uro. Liki uragan je švigal skozi vasi, puščajoč za seboj oblake prahu, hrušč hrupe in smrad bencina.

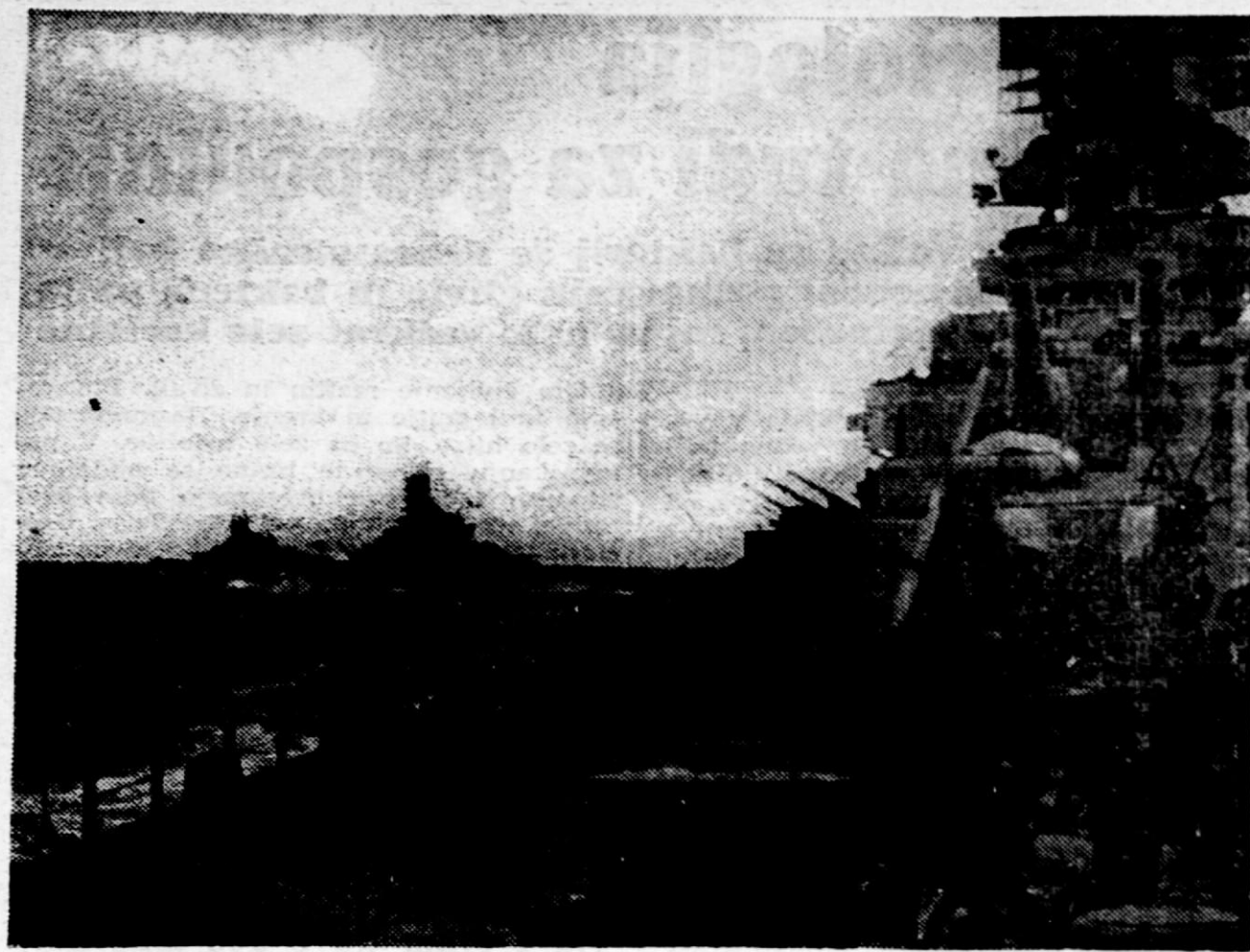
Nekega dne, ko je dirjal po okolici Pont-l'Évêque, je na ovinku znatno zmanjšal divjo hitrost in na cesti je opazil starega moža, ki mu je mahal z rokami kakor bi ga hotel ustaviti. Vajen neokusnih šal kmečkega prebivalstva in odpora lastnikov pre-

povedanih potov se Kristijan ni zmedel za neznančev mahanje in vozil je naprej s polno brzino. Prevozil je še dobrega pol kilometra, ko je naenkrat pridrvel na križišče, razkopano na vseh straneh in odprto samo proti pašniku, ki so bila njegova vrata k sreči odprta. Ne da bi pomišljal je zavozil na pašnik, kjer je drsel avto še dobrih dvajset metrov po travi, potem je pa udaril v jarek, izkopen za odtokanje vode. Avto je poskočil na svojih pnevmatikah in liki žoga pod udarcem raketa je preletel jarek, se zavallil na drugi strani na bok in strašno zaškripal. Sofer je še pravočasno skočil iz njega in priletel k sreči na noge, a Kristijan ni hotel izpustiti volana; zato ga je vrglo iz avtomobila in njegova noga je trdno običala pod avtom, ki je brnel, stokal in drgetal kakor ranjena zver pred smrtjo.

— Ali ste ranjeni, gospod? — je kričal sofer, hiteč na pomoč svojemu gospodarju.
— Niti ganiti se ne morem, — je odgovoril Kristijan, — in noga me strašno boli... hitro, poskusite potegniti me izpod avtomobila. Bojim se, da bi se ne vnel bencin.

Sofer je zagrabil za kolo in poskusil privzdigniti avto, kar se mu pa ni posrečilo. Pač je pa previdno izpraznil bencinski tank. Ni bil še končal tega, ko je prihitela iz hiše pod velikim drevjem pomoč.

Bila sta dva moža in mlado dekle.
— Hitro, je dejal starejši svojemu spremljevalcu. — Prinesite kladlo iz plot... Dobro! Zdaj jo pa potisnite tu pod avto... Sofer, vi pa položite tu sem kamen, ki se bomo lahko nanj naslonili...

Edinice Kraljeve vojne mornarice plovejo po Sredozemskem morju

svoji starosti še opravljajo koristno delo in da torej niso človeški družbi v breme.

Živ kovčeg

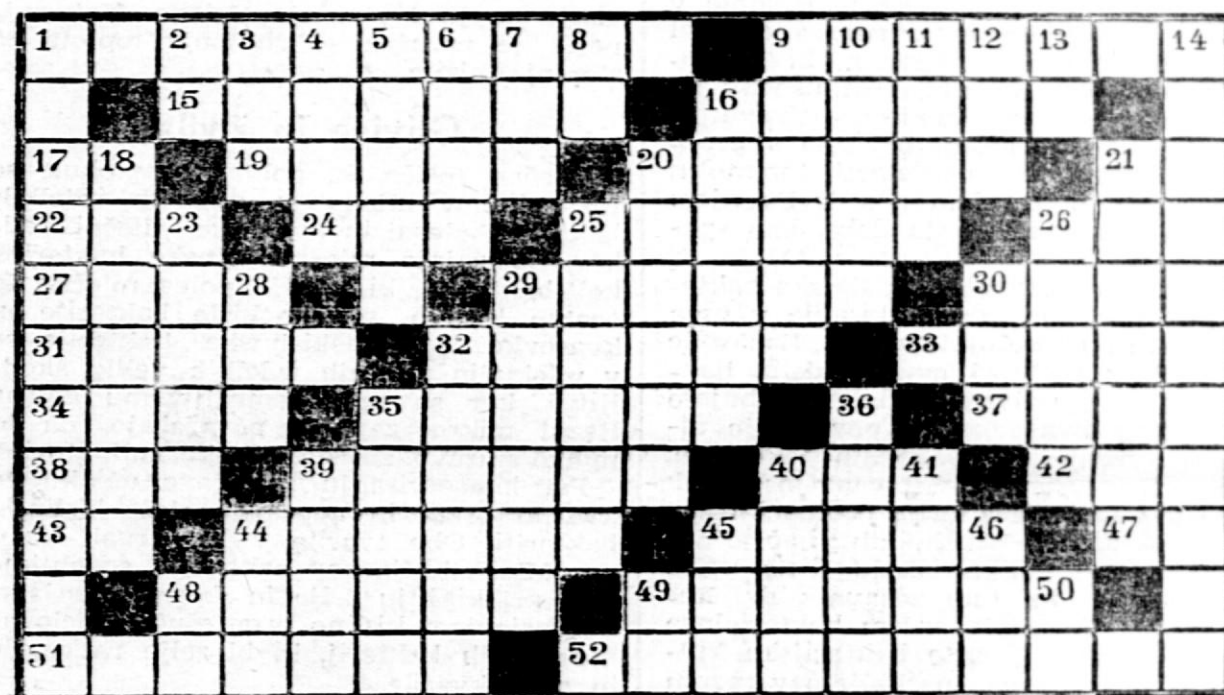
Tek, ali živ kovčeg je praktičen izum neke dame in on dan so ga pokazali javnosti v pariški podzemni železnici. Tam je stala neka dama in čakala na vlak. Kraj sebe je imela precej velik kovčeg iz temnega tipiziranega blaga. Prvotno se za damo in kovčeg nihče ni zmedil. Ko je pa prišel vlak, je dama prišla za ročaj kovčega, ga nekoliko nategnila in kovčeg je izginil. Ko je dama sedla na svoje mesto v vagonu, je pa kovčeg stal zopet pri nji v kotu. Isto se je ponovilo pri izstopu. Radovednež je bilo čim dalje več in končno jim je morala dama pojasniti kaj je v njenem kovčegu. Na pariški podzemni želez-

nici je prepovedano prevažati psa. Ker pa dama ni hotela pustiti svojega ljubljena doma samega je, naročila zanj kovčeko podobno pokrivalo, ki je spodaj odprto. Na prvi pogled bi človek mislil, da ima pred seboj velik kovčeg, v resnici je pa to samo pokrov, pod katerim je skrit pes.

Strela daje prednost moškim

Nemške zavarovalnice so ugotovile, da si strela raje izbira moške kakor ženske. Od desetih primerov, ko treči v človeka, odpade osem primerov na moške. To dokazuje statistika. Zavarovalnice so mnenja, da ne gre morda za nadnaraven pojav, temveč je stvar kaj enostavna. Ženske se raje umaknejo nevihti kakor moški.

Križanka št. 39

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. visoka, poudelna svetiljka, 9. načrt, proračun, esnova, 15. prazen, puhal, vsakdanji, 16. podzemski prehod, železnica, 17. igralna karta, 19. gladek, neukrivljen, 20. prikazen, 21. pesem, 22. enota vojaške moštvene organizacije, 24. pletena posoda, 25. vrag, hudobni duh, 26. števil, 27. azijska država, 29. prej, 30. stan, čin, vrsta ali red, 31. cemerav, 32. grški filozof, 33. otok v Malajskem arhipelu, 34. svetopisemska oseba, 35. umetnik, ki reže okraske v kovine, 37. čebelar, 38. veznik, 39. vrsta kamna, simbol trdnosti, 40. industrijska rastlina, 42. čop, v kito pleteni moški lasje, 43. italijanski splošnik, 44. lep, očarljiv, 45. narobe, zgrešeno, 47. pol giba, 48. odgovarja svoji ceni, se splača, 49. vzgojitelj, učitelj, vzgojilec, 51. kovina, ki jo uporabljajo v zlitinah, pridobivajo jo na Kitajskem, v Alžiru, Boliviji in drugod, 52. lagodnost, udobnost.

Navpično: 1. razporeditev tipk na klavirju, 2. kratka v pismih, 3. brezplačno naklonilo; talent, 4. iste vrednosti, kakovosti, 5. lavorika, 6. moško ime, 7. sin (hebrejsko), 8. števil, 9. marljiv, deloven, 10. ubog, brez sredstev, 11. sovrastvo, jeza, 12. zdravilo, 13. erbij, 14. krajeslovje, opis posameznih krajev, 16. preboj, uklo-

nitev upora, 18. bližnji po krvi, po izvoru, 20. na poseben način sestavljen (uro, kita), 21. bližnji po krvi, po izvoru, 20. na poseben način sestavljen (vrv, kita), 21. narodoslovec, 23. mesto v francoski Senegambiji, 25. poleg, tik, 26. zastopnik močnejšega spola, 28. vpraševalnica, 29. ogenj, ognjeni jezik, 30. racionalno živilo, 32. surov, svež, nepripravljen, 35. italijansko morskopolis na otoku pred izlivom Isonza, 36. nebesna smer, 39. določene barve, 40. okrajšano moško ime, 41. goli, slečeni, 44. dragocena tekočina, 45. tih, brez govornega daru, 46. geometrijski pojem, 48. sredi avta, 49. predlog, 50. germanji.

REŠITEV KRIZANKE ŠT. 38

Vodoravno: 1. kolo, 3. obed, 7. Nova Pazar, 10. osa, 11. ata, 14. Karavanke, 17. on, 18. pas, 19. as, 22. roditelji, 25. orati, 28. naznaniti, 31. Or, 32. ali, 33. os, 36. apelacija, 39. ded, 40. kam, 43. kaval-kada.

Navpično: 1. kino, 2. lava, 4. baza, 5. dira, 6. upi, 8. Osman, 9. Atika, 12. kap, 13. vas, 14. Kokra, 15. Varta, 16. Eskrm, 20. kdo, 21. zli, 23. Irena, 24. etani, 26. bar, 27. sto, 28. nomad, 29. Altaj, 30. islam, 34. jed, 35. čik, 37. pesa, 38. jard, 41. da, 42. uk.